

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 13464

KELER-KINDER

Vladimir Galaktionovich Korolenko

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

[891.71:5]

שול-און פיאָנערן-ביבליאָטעק

וו. ג. קאַראָלענקאַ

קעלער-קינדער

אידיש ל. ה.

באַשטאַנענדיג פון 25 טעילן
אין פּרייז 25 ₪

קאַפּעראַטיווער פאַרלאַג
„קודטור-ליגע“

קיעוו — 1927

מעלובע - טרעסט „קיעוו - דרוק“
4-טע דרוקעריי, וואַרשאווסקי 42.
באשט. 3418, געדרוקט—4000.
אקרליט № 2814

ינטראלע יידישע בושפראמען אין פרעסע ארכיוו

מיין מאמע איז געשטאָרבן, אַז איך בין אַלט געווען פינף יאָר. דעם טאָטן איז דאָס אַזוי דערגאַנגען, אַז אין מיר האָט ער אינגאַנצן פאַרגעסן צי איך לעב גאָר אָף דער וועלט. צייטנווייסיס פלעג ער האָלובען מיין קליין שוועסטערל סאָניע און האָט אָף זיין שטייגער געוואָרגט פאַר איר, ווייל זי האָט געכאַפט דעם אָנ-בליק פון דער מוטער. און איך בין געוואָקסן, ווי אַ ווילד ביימל אין פעלד; ס'איז ניט געווען ווער זאָל פאַר מיר זאָרגן, נאָר דער-פאַר האָט מיר קיינער ניט געשטערט טון, וואָס איך וויל.

דאָס שטעטלע, וואו מיר האָבן געוואוינט, האָט געהייסן קניאַזשע-ווענא, אָדער פאַשעטער, קניאַזש-האַר אַדאַק. עס האָט געהערט צו אַ פאַראַרעמטער, נאָר שטאַלצער פּוילישער מישפּאַכע און איז ענלעך געווען אָף אַלע אַנדערע קליינע שטעט-לעך אין די דאָרעם-מאירעוודיקע גובערניעס.

אַז איר וועט צופאָרן צום שטעטלע פון מזרעך-זייט, וועט זיך פריער פון אַלץ אייך וואַרפן אין די אויגן די טורמע — דאָס בעסטע אַרכיטעקטאָרישע צירונג אין שטאָט. דאָס שטעטל אַליין האָט זיך צעוואָרפן אונטן באַ שלעפּעריקע פאַרשימלטע סאַ-זשלקעס, און מע לאָזט זיך אַראָפּ צו דעם אַראָפּ-באַרג מיט אַ שאַסיי, וואָס איז פאַרשטעלט מיט אַ שלאַמבאַן. אַ שטענ-דיק פאַרשלאָפּענער זעלנער, אַ אינוואַליד, הייבט אוף פויל דעם שלאַמבאַן, און איר זיינט אין שטאָט, כאַטש מיט-אַמאָל, עפשער, באַמערקט איר דאָס ניט. גרויע פאַרקאַנעס, פּוסטע פלעצער מיט קופּעס מיסט און פאַרשיידענע שמאַכטעליינען

גרענעצן זיך ערטערווייס מיט בלינדינקע, אין דער ערד איינגע-
זונקענע שטיבלעך. ווייטער גייט אַ ברייטער פלאץ, איבערגעשניטן
אין פאַרשיידענע ערטער מיט טונקעלע טויערן פון אידישע „איינ-
פאַר-הייזער“. די „קאָזיאַנע“ געביידעס וואָרפן אָן אַן אומעט מיט
זייערע ווייסע ווענט און מיט די קאָזאַרמיש-גראַדע ליניעס. דער
הילצערנער בריק, וואָס איז איבערגעוואָרפן איבער אַ שמאַל
טייכל, קרעכצט און טרייסלט זיך אונטער די רעדער און שאַקלט
זיך, ווי אַ שוואַכער זאָקן. אַף יענער זייט בריק ציט זיך די אי-
דישע גאַס מיט מאַגאַזינען, קלייטן, קלייטלעך, טישן פון אידן-
כאַלפּאַנים, וואָס זיצן אונטער פאַראַסאָלן אַף די טראַטואַרן, און
מיט שטעלן פון די זיצערנס. אַן אווער, אַ בלאַטע, הורעס קינ-
דער, וואָס פּוּיזען אַרום אינם שטויב פון גאַס. נאָר אַט, נאָך איין
מינוט, און איר זיינט שוין אַף יענער זייט שטאַט. שטיל שושקען
זיך די בערעזעס איבער די קוואַרים אַפן צווינטער, און דער ווינט
כוּויליעט דעם ברויט אַף די פעלדער און זינגט אויס אַן אומעטי-
קע, אומענדלעכע ליד אין די דראַטן פונם טעלעגראַף, וואָס
באַם וועג.

דאָס טייכל, איבער וועלכן ס'איז אַריבערגעוואָרפן דער דער-
מאַנטער בריק, פליסט אַרויס פֿון איין סאַזשלקע און פאַלט
אַריין אין דער צווייטער, אַזוי אַרום איז פון צאָפן און פון דאָ-
רעם-זייט דאָס שטעטל אַרומגעצוימט מיט ברייטע וואַסער-גלאַטן
און מיט זומפן. די זומפן זיינען פון יאָר צו יאָר פליטקער געוואָרן,
פאַרוואַקסן געוואָרן מיט גרינס, און די הויכע געדיכטע טשערעטן
האַבן זיך געכוואַליעט, ווי דער יאַם, אַף די אומגעהייער גרויסע
זומפן. אינדערמיט פון איין סאַזשלקע איז געווען אַ אינזל; אַף
דעם אינזל... אַן אַלטער האַלבכאַרעווער שלאָס.

איך געדיינק, מיט וואָס פאַר אַ שרעק איך פלעג קוקן אַף
דערדאָזיקער גרויסאַרטיקער, אַלטער געביידע. ס'האַבן זיך אַרומ-
געטראָגן וועגן דעם שלאָס אַלערליי לעגענדעס און מאַסיסע, איינע
שרעקלעכער פון דער צווייטער. מ'האַט דערציילט, אַז דער אינזל

איז קינסטלעך אָנגעשאַטן מיט די הענט פון געפאַנגענע טערקן.
 „אַף מענטשלעכע ביינער שטייט דער אַלטער שלאָס“, — האָבן אי-
 בערגעגעבן אַלטע לייט, און מיין דערשראָקענע קינדערשע פּאַנ-
 טאַזיע האָט זיך אויסגעמאַלט טויוזנטער טערקישע סקעלעטן אונ-
 טער דער ערד, און מיט ביינערדיקע הענט האַלטן זיי אונטער
 דעם אינזל מיט זיינע הויכע פּיראַמידאַלע טאַפּאַלן, מיט דעם אַלטן
 שלאָס. פּאַרשטייט זיך, אַז דערפאַר איז דער שלאָס אויסגעקומען
 נאָך שרעקלעכער, און אַפּילע אין לויטערע טעג, ווען די ליכטיקע
 שיין און דער הויכער געזאַנג פון פּייגלען האָבן אונז צו-
 געגעבן מוט און מיר פלעגן צוגיין נעענטער אַביסל צום
 שלאָס, אַפּילע אין אַזוינע טעג פלעג ער אָפט אָנוואַרפן אַף
 אונז אַ ווילדן פּאַכעד. אַזוי שרעקלעך האָבן אַף אונז געקוקט די
 שוואַרצע לעכער פון די לאַנג אויסגעשלאָגענע פענצטער. אין די
 פּוסטע זאַלן איז אומגעאַנגען עפּעס אַ געהיימער שאַרי, שטיינד-
 לעך און שטוקאַטורקע האָבן זיך אָפּגעריסן פון דער הייך און,
 פּאַלנדיק, האָבן זיי געוועקט אַ הילכיקן ווידערקאַל, און מיר זיינען
 געלאָפן, ניט אומקונדיק זיך אַף צוריק, און הינטער אונז האָט
 זיך נאָך לאַנג געהערט אַ קלאַפּעריי, אַ טופּעריי און אַ געלעכטער.
 ס'איז געווען אַ צייט, אַז דער שלאָס איז געווען אַן אומזיס-
 טיקער מאַקעס פאַר וואו ערגעץ אַן אַרעמאַן. אַלץ, וואָס האָט זיך
 קיין אָרט ניט געפונען אין שטאָט, אָדער וואָס האָט פאַרלאָרן די
 מעגלעכקייט, איבער אַזאַ צי איבער אַן אַנדער סיבע, אַפּצאַלן
 כאַטשבי עטלעכע וויסטע גראַשן פאַר אַ דאַך און פאַר אַ ווינקל
 אַף נאַכט אין אַ שלעכטן וועטער, דאָס אַלץ האָט זיך גע-
 צויגן אַפן אינזל, און דאָרט, אין די כוּישעכדיקע כורוועס, וואָס
 האַלטן אַלע רעגע באַ איינפאַלן, דאָרט האָבן זיי צוגעשפּאַרט זיי-
 ערע העלדישע קעפּ, און פאַר גאַסטפּריינטלעכקייט האָבן זיי גע-
 צאַלט נאָר מיט דער ריזיקע פאַרשאַטן צו ווערן אונטער הורעס
 מיסט. „ער וואוינט אין שלאָס“, דידאָזיקע פּראַזע האָט מען גע-
 וויינלעך באַ אונז באַנוצט, קעדיי אויסצודריקן די לעצטע מאַד-

רייגע פון אַרעמקייט. דער אַלטער שלאָס האָט גאַסטפריינטלעך
אופגענומען און באַשיצט אי אַ צייטווייליק פאַראַרעמטן שרייבערל
פון אַ קאַנצעלאַרע, אי אַ פאַרוואָרלאָזטע אַלטינקע, אי היימלאָזע
בראָדיאַגעס. אָט דאָס גאַנצע אַרעמקייט האָט געריסן די געדערם
פון דעם שלאָס, אָפגעבראַכן די סטעליעס און די דילן, געהייצט
די אויונס, עפעס געקאַכט און מיט עפעס זיך געשפייזט.

נאָר פלוצלינג האָבן זיך אָנגעהויבן קריגערייען אין דער גע-
זעלשאַפט, וואָס האָט זיך פריטוליעט אונטער דער שוץ פון די
גרויע כורוועס, און ס'איז פאַרגעקומען אַ שרעקלעכע איבערקע-
רעניש. דער אַלטער יאַנוש, איינער פון די געוועזענע נידעריקע
אַנגעשטעלטע פון דעם לעצטן הערשער פונם שלאָס, דעם אַלטן
גראַף, האָט זיך אויסגעבעטן עפעס אַ מין טיטל פון אַ פאַרוואָל-
טער, און מיט איין מאָל אויסגעקערט אַ גאַנצע מיינגע היימלאָזע
אַרעמעלייט, וואָס האָבן זיך געפונען אַ ווינקל ערגעץ אין די קע-
לערס און אָף די בודעמס פונם האַלב צעשטערטן שלאָס. עטלעכע
טעג דורכאַנאָד איז אָפן אינזל געווען אַזאַ ליאַרעם, ס'האָבן זיך
געטראָגן אַזוינע יאַמערן, אַז צייטנווייט האָט זיך אויסגעדאַכט, ניט
אַנדערש, אַז די טערקן האָבן זיך אַרויסגעריסן פון זייערע אונ-
טערערדישע טפיסעס, קעדיי זיך נויקעם זיין אין די אונטערדריי-
קער די פריצים. יאַנוש האָט איבערגעלאָזן אין שלאָס נאָר „גוטע
קריסטן“, ד. ה. קאַטוילן, און דערביי דערהויפט אַזוינע, וואָס זיי-
נען אַמאָל געווען מעשאַרסיס אָדער קומען אַרויס פון געוועזענע
מעשאַרסיס, וואָס האָבן אַמאָל געדינט באַ די גראַפן.

דער אינטערעסאַנטסטער פאַרשוין צווישן אָט דער גאַנצער כעוו-
רע אַרעמעלייט, וואָס איז אַרויסגעפלוּיגן פון שלאָס, וועלכער האָט
מיט זיי אַלעמען געקאַמאָנדעוועט, ווי מ'האָט געטרייען כאַיל, איז
געווען פאַן טיבורצי דראַב. זיין געשטאַלט האָט זיך אַזוי גע-
בעדיק אינגעקריצט אין מיין קינדערשער פאַנטאַזיע. אויסערלעך איז
אין זיין אויסזען קיין קאַפּ אַריסטאָקראַטיזם ניט געווען. ער איז געווען
אַ הויכער, אַביסל אַזוי ווי סוטלעוואַטע, מיט אַ מעגושעמדיקן גראַב-

אויסדריקלעכן פאָנים. זיינע קורצע געבלעכע האָר האָבן גע-
 שטעקט אין אַלע זייטן; דער נידעריקער שטערן, דער עטוואָס
 אַרויסגערוקטער "נבאָק, די שטאַרקע באַוועגלעכקייט פון זיינע
 פאָנים-מוסקולן האָבן צוגעגעבן דער גאַנצער צורע זיינער עפעס
 אַ מאַלפישן אויסזען; נאָר די אויגן, וואָס האָבן געגלאַנצט פון
 אונטער די אַראָפּגעהאַנגענע ברעמען, האָבן געקוקט עפעס אַזוי
 פאַראַקשנט און פינצטער און ס'האַבן אין זיי געלויכטן. צוזאַמען
 מיט פאַרביסנקייט, אַ דורכנעמענדיקע שאַרפּקייט, ענערגיע און
 גרויסע כאַכמע. מיטן פאָנים פלעג ער מאַכן אַלערליי לייצאַנישע
 האַוואַיעס, און אין דערזעלבער צייט האָט זיך באַ אים אין די
 אויגן שטענדיק געהאַלטן איינער און דערזעלבער אויסדרוק, און
 מיך, וואָס איך בין נאָך געווען אַ קינד, פלעג אָנעמען אַ
 גרויל, קוקנדיק אָף די לייצאַנישע שטיק פון דעמדאָזיקן מענטשן.
 דער סאָד, וואָס האָט אַרומגערינגלט פאַן טיבורציס אָפּשטאַ-
 מונג, האָט געבראַכט דערצו, אַז אין די אַרומיקע דערפער האָט
 ער אַפילע געשעמט פאַר אַ קישעפּמאַכער. ער אַליין האָט מיסטאַ-
 מע מיטן גאַנצן האַרצן זיך אויסגעלאַכט פון אַט דער מענטשישער
 טיפּשעס, נאָר, אַז מען פלעג אים אַמאָל רופן אָפּשפרעכן, פלעג
 ער זיך ניט אָפּזאָגן, און אַנשטאַט אַ שפרוך פלעג ער לייענען
 שטיקלעך פון טיט ליווי (*).

פאַן טיבורצי האָט געהאַט קינדער אויך, נאָר זיינע, צי פרעמ-
 דע — דאָס האָט קיינער ניט געקענט זאָגן. ער האָט זיי פון ער-
 געץ געבראַכט און זיי האָבן געוואוינט צוזאַמען מיט אים אַפן
 באַרג, לעבן דער קאַפּליצע, אין אַ קעלער-הייל. דאָס אינגעלע איז
 אַלט געווען זיבן, דאָס מיידעלע — דריי יאָר. דאָס אינגעלע, וואָ-
 לעק האָט ער געהייפּן, איז געווען אַ הויכער, אַ דינער, אַ שוואַרצ-
 האַריקער; ער פלעג אַמאָל אַרומגיין איבערן שטאַט ליידיק, אַן אָנ-
 געברויגעזטער, מיט די הענט אין קעשענעס און פלעג אַזוי וואַרפן

(* אַ רוימישער היסטאָריקער.

מיט די אויגן אין אַלע זייטן, אַז די זיצערנס פלעגט אַזש ווערן קאַלעמוטנע. דאָס מיידעלע האָט מען אַ פאַר מאָל געזען אַף פּאַן טיבורציס הענט, דערנאָך איז זי פאַרשוואונדן געוואָרן און קיי־נער האָט ניט געוואוסט, וואוהין איז זי אַהינגעקומען.

דער באַרג לעבן דער קאַפּליצע, אַ באַדעקטער מיט קוואַרים, האָט געהאַט אַ שלעכטן שעם. אַפּן אַלטן צווינטער פלעגן אין די האַרבסטיקע נעכט זיך אַנצינדן בלויזע פייערלעך. און אין דער קאַפּליצע האָבן פּוהאַטשעס* געשריען אַזוי קוויטשעדיק און הויך, אַז פּונם דאָזיקן געשריי פּון דעם פאַרשאַלטענעם פּויגל פלעג אַפּילע באַם העלדישן שמיד פאַרקלעמען באַם האַרצן.

פּון זינט די מאַמע איז געשטאַרבן און דעם טאַטנס פאַרצאָרב־טער פּאַנים איז געוואָרן וואָס א טאָג פינצטערער, האָט מען מיך זעלטן ווען געזען אינדערהיים. אין די שפּעטיקע זומערדיקע אַפ־דערנאַכטן פלעג איך זיך דורכאַנווענען איבערן סאָד, שטילערהייט אויסמיידן א באַגעגעניש מיטן טאַטן, און מיט באַזונדער צוגע־טראַכטע האַמצאָעס פלעג איך עפענען מיין פענצטער, וואָס איז געווען באהאַלטן אין דער געדיכטער גרינס פון בעז, און פלעג זיך שטילערהייט לייגן אין בעט אַריין. אויב מיין קליין שוועס־טערל איז נאָך ניט געשלאָפּן אין איר קליין וויגעלע אין דעם צווייטן צימער, פלעג איך צוגיין צו איר, און מיר פלעגן זיך שפּילן שטילערהייט, קעדיי ניט צעשלאָגן דעם שלאָף פון אונזער אַלטער אַם, וואָס האָט ליב געהאַט וואָרטשען. און אינדערפרי, קאַיאָר, אַז אין שטוב איז מען נאָך אַלע געשלאָפּן, פלעג איך שוין דורכלייגן א טויאיקן שפור איבער די געדיכטע גראָזן, וואָס אין אונזער גאַרטן, פלעג איבערקריכן איבערן פאַרקאַן און אַוועק צו דער סאַזש־ל־קע, וואו עס פלעגן שוין וואַרטן אף מיר מיט ווענטקעס נאָך אַזוינע קונדייס־כאַווייריס, אָדער צו דער מיל, וואו דער פאַרשלאָפּענער מילנער האָט ערשט אָפּגעעפּנט די שלוזן, און די וואַסער, צאַפלענ־

* סאַוועס.

דיק וואַכיק אף דער שפיגלדיקער אויבערפלאַך, האָט זיך גע-
וואָרפן אין די "קאָסטנס" און האָט זיך מונטער גענומען צו דער
אַרבעט.

דערנאָך בין איך געגאַנגען ווייטער. איך האָב ליב געהאַט באַ-
געגענען דאָס אופוואַכן פון דער נאַטור; איך בין געווען צופרידן,
אַז ס'האָט זיך מיר איינגעגעבן דערשרעקן א פאַרשלאָפּענעם לאַרד*,
אַדער ארויסטרייבן פון אַן אַקער-שניט א שרעקעוודיק העזל. טראָפּנס
טוי האָבן געקאפּעט פון א ציטעריק אַספע-ביימל און פון די קעפּ-
לעך פון די פעלד-קווייטן, בעאייס איך האָב געשפּאַנט איבער די
פעלדער צום וועלדל, וואָס הינטערן שטאָט. די ביימער האָבן מיך
באגענט מיט א שאַרי פון פוילן דרימל.

איך פלעג באַווייזן מאַכן א גאַנץ ווייטן שפּאַציר, און אין
שטאָט האָב איך נאָך אַלץ באַגענט פאַרשלאָפּענע געשטאַלטן, וואָס
האָבן געעפנט די לאַדן פון די הייזער. נאָר אַט האָט זיך שוין די
זון אופגעהויבן איבערן באַרג, און פון יענער זייט סאַזשלקעס
הערט זיך שוין דאָס שרייענדיקע גלעקל, וואָס רופט צונויף די
גימנאַזיסטן, און דער הונגער צווינגט מיך זיך לאָזן אַהיים צום אינ-
דערפריענדיקן טיי.

ביכלאַל האָט מען מיך גערופן "בראַדיאַגע", שלעכטער, נישטי-
קער יונג, און מע פלעג דאָס אַזוי אָפּט איבערכאַזערן, אז איך בין
לעצטנס אַליין געקומען צו דער איבערצייגונג, אַז ס'איז אן עמעס.
דער פּאָטער האָט אויך געגלויבט, אז אַזוי איז דאָס און פלעג
מאַכן אמאָל א פּראוואו זיך פאַרנעמען מיט מיין דערציאונג. נאָר
פון די פּראוואו פלעג גאַרנישט ניט אַרויסקומען. קוקנדיק אפן אַלטן
און פינצטערן פּאַנים פון מיין פּאָטער, אַף וועלכן ס'איז געלעגן אַ
שטריינגער שטעמפל פון טיפּן צאַר, פלעג איך ווערן אָפהענטיק
און פלעג זיך איינשליסן אין זיך. איך בין געשטאַנען פאַר אים א
פאַרלאָרענער, געפליקט די הייזלעך און זיך אַרומגעקוקט אף אַלע
זייטן.

жаворонок (*)

צייטנווייס פלעג זיך עפעס אופהייבן בא מיר אין ברוסט, ס'האָט זיך מיר געוואָלט, אַז דער טאַטע זאָל מיך אַרומנעמען, זאָל מיך אַוועקזעצן צו זיך אף די קני און זאָל מיך א גלעט טון. כ'וואָלט דעמאָלט צוגעפאלן צו זיין ברוסט, און עפשער וואָלטן מיר ביידע זיך צעוויינט — דאָס קינד און דער שטריינגער פּאָטער — אף אונ-זער ביידנס אומגליק. נאָר ער האָט אף מיר געקוקט מיט זיינע פאַרנעפלטע אויגן, ווי זיי וואָלטן זיין ערגעץ אָנגעצילעוועט איבער מיין קאַפּ, און איך פלעג זיך אינגאַנצן איינקאַרטשען אונטער דעם דאָזיקן פאר מיר אומפארשטענדלעכן קוק.

— דו געדיינקסט די מאַמע? — פלעג דער טאַטע פרעגן.

צי איך האָב זי געדיינקט? אָ, יאָ! איך האָב זי געדיינקט!
כ'האָב געדיינקט, ווי אַמאָל פלעג זיך מאַכן. אז איך פלעג זיך אופכאַפן באַנאַכט, פלעג איך אין דער פינצטער זוכן אירע צאַרטע הענט, פלעג זיך צוטוליען צו זיי און פלעג זיי באדעקן מיט קושן. איך געדיינק, ווי זי פלעג זיצן א קראַנקע באַם אָפענעם פענצטער און האָט טרויעריק באַטראַכט דעם וואונדערלעכן פּרילינגדיקן בילד, געזעגענענדיק זיך מיט אים אין לעצטן יאָר פון איר לעבן. אָ, יאָ!
כ'האָב זי געדיינקט! ווי זי איז געלעגן אינגאַנצן צוגעדעקט מיט בלומען, א יונגע און אַ שיינע, מיטן שטעמפּל פון טויט אף איר בלייכן פּאַנים, און איך, ווי אַ כאַיעלע, האָב זיך פארשלאָגן אין א ווינקל און האָב געקוקט אף איר מיט ברענענדיקע אויגן, פאר וועלכע ס'האָט זיך צום ערשטן מאָל אַנטפלעקט די גאַנצע שרעק פונם פאַרבאַרגענעם רעטעניש — לעבן און טויט. און דערנאָך, אַז מע האָט זי אַוועקגעטראָגן, אַן אוילעם אומבאַקאַנטע מענטשן, איז דען ניט מיין געוויין האָט זיך געשטיקט אין דער פינצטערער ערשטער גאַכט פון מיין פאַריאָסעמטקייט?

נאָר אף דעם טאַטנס פראַגע האָב איך געשוויגן, כ'האָב זיך נאָר געסטאַרעט וואָס גיכער אַרויסרייסן מיינע הענטלעך פון זיינע הענט. פון אַלע זייטן האָט מען אים אָנגעדערציילט, אַז איך בין א שלעכטער, פאַרדאָרבענער אינגל, און ער האָט זיך אַלץ מערער

דערווייטערט פון מיר און האָט זיך געמאַטערט מיטן געדאַנק, אַז ער דארף מיך ליב האָבן און ער קען ניט. און איך האָב דאָס גע-פילט. צייטנווייַס פלעג איך זיך באַהאַלטן אַין די קושטשיכט און פלעג אף אים אַכטונג געבן; איך האָב געזעען, ווי ער שפּאַנט אי-בער די אַלייעס, זיין גאַנג ווערט אַלץ גיכער און גיכער און ער קרעכצט פון טיפער פיין. און באַ מיר פלעג פאַרקלעמען דאָס האַרץ פון ראַכמאַנעס און מיטגעפיל. איינמאָל, אז ער האָט מיט די הענט צונויפגעדריקט דעם קאָפּ, האָט זיך צוגעזעצט אף א באַנק און האָט זיך צעוויינט, האָב איך זיך שוין ניט געקענט איינהאַלטן און בײַן אַרויסגעלאָפן פון די קושטשעס אפן שטעגל מיט א פלאַך-מיקן באַגער זיך ווארפן דעם טאַטן אַפן האַלז. נאָר, דערהערנדיק מיינע טריט, האָט ער אויפגעהויבן דעם קאָפּ, האָט אף מיר שטריינג אַ קוק געטון און האָט מיך אָפגעשטעלט מיט א קאַלטער פראַגע:

— וואָס דאַרפסטו?

איך האָב זיך אַפדערגיך אויסגעקערעוועט, ווייל מיר איז אַליין געוואָרן א כאַרפע פאַר מיין אייגענעם באַגער, און איך האָב מוירע געהאַט, אז דער פאַטער וועט אים איבערלייענען אף מיין פאַר-שעמטן פאַנים. איך בין אַנטלאָפן אין דער געדיכטעניש פון גאַרטן, זיך א וואָרף געטון מיטן פאַנים צום גראָז און כ׳האַב זיך ביטער צעוויינט פון פאַרוואָס און פון ווייטיק.

צו אַכט יאָר האָב איך שוין אויסגעפרוואווט די גאַנצע שרעק פון איינזאַמקייט. דאָס שוועסטערל סאָניע איז אַלט געווען פיר יאָר. איך האָב זי פייערדיק ליב געהאַט און זי האָט מיר געצאָלט מיט דעמוזעלבן, נאָר אַלעמענס איינגעשטעלטער קוק אף מיר, ווי אף א פאַרפאַלענעם אויסוואורף, האָט שוין באַוויזן אויפצושטעלן א הויכע וואַנט צווישן מיר און איר. אַלעמאָל, ווען איך האָב זיך אָנגעהויבן שפילן מיט איר אף מיין שטייגער, טומלדיק און שטי-פעריש, פלעג די אַלטע אַם, וואָס איז שטענדיק געווען פאַרשלאָפן און שטענדיק פלעג זי מיט פאַרמאַכטע אויגן פליקן פעדערן אף קישנס, פלעג זי זיך באַלד אויפכאַפן, פלעג גיך א כאַפּ טון מיין

סאָניען און פלעג זי אַוועקטראָגן צו זיך, וואָרפנדיק בייזע קוקן
אין מײן זײט. אין אַזױנע פּאַלן פּלעג זי מיר שטענדיק דערמאנען
א צעפודעטע קוואַטשקע, זיך אַליין האָב איך פאַרגליכן מיט א
רויבערישן קארשאק און סאָניען — מיט א קליין הינדעלע. מיר
פלעג ווערן זייער ביטער און פאַרדראַסיק. איז קיין כידעש ניט,
וואָס אינגיכן האָב איך אַפילע אופגעהערט זיך פּרוואון פאַרנעמען
סאָניען מיט מײנע טומלדיקע שפּילן. און אין א שטיקל צײט אַרום
האַט מיר פאַרפּעלט גאַטעס, ס׳איז מיר געוואָרן איינג בא אונז אין
דער היים און אין גאַרטן, וואו איך האָב פון קײנעם ניט באַגעגנט
קיין וואַרעם וואָרט און קיין ליבע. איך האָב אָנגעהויבן זיך אַרומ-
וואַלאַנדען, זיך צוגעוואוינט צו פאַרווארפן, און כ׳האַב זיי איבער-
געטראָגן פּונקט אַזוי גלייכגילטיק, ווי א פּלוצלינגדיקן שלאַקסרעגן
אָדער די ברענענדיקע היץ פון דער זון.

אַז אַלע ווינקלען פון שטאַט זײנען מיר באַקענט געוואָרן ביז
די לעצטע בלאַטיקע געסלעך, האָב איך אָנגעהויבן כאַפן א קוק
אַף דעם באַרג מיט דער קאַפּליצע, וואָס האָט זיך אַרויסגעזען
פּונױיטן.

פריער בין איך, ווי א שרעקעוודיק כאַיעלע, צוגעגאַן צום
באַרג פון אַלע זײטן, און איך האָב אַלץ באַ זיך ניט געפּויעלט זיך
אופהייבן אַף דעם באַרג, וואָס האָט געהאַט אַזאַ שלעכטן שעם.
נאָר וואָס מערער איך האָב זיך באַקענט מיטן אָרט, האָב איך אַלץ
געזעען פאר זיך נאָר קוואַרים און איינגעפּאַלענע צלאַמײס. דאָרט
איז קיין סימען ניט געווען פון קיין וואוינונג אָדער פון א מענטשן;
אַלץ איז געווען אַזוי געלאַסן, שטיל, פאַרוואָרפן און ליידיק.

נאָר די קאַפּליצע אַליין האָט געקוקט א באַרויגעזע מיט ליידיקע
פענצטער, ווי זי וואַלט געטראַכט עפעס א טרויעריקע מאַכשאַווע.
מיר האָט זיך פאַרוואַלט זי באַטראַכטן, אַ קוק טון אינעווייניק,
קעדיי אינגאַנצן זיך איבערצײגן, אַ דאָרט איז אויסער שטויב גאַר-
ניט ניטאָ. נאָר אַזוי ווי אַליין איז עפעס א מוידע און ס׳אנז ניט
באַקוועם זיך לאַזן אַף אַזאַ אָפּטו, האָב איך אופגעקליבן אין די

גאסן פון שטעטל א קליינעם כאיל פון צוויי ווייסע כעוורעניקעס
און כ'האָב זיי צוגעזאָגט דערפאַר בולקעס און עפל פון אונזער
גאָרטן.

מיר האָבן זיך אַוועקגעלאָזן באלד נאָך מיטאַג און, צוגייענדיק
צום באַרג, האָבן מיר זיך אָנגעהויבן אופהייבן איבער די ליימיקע
אַפריסן, צעגראָבענע פון לאַפעטעס און פון פּרילינגדיקע שטראַמען.
די אַפריסן האָבן אַנטפלעקט די זייטן פונם באַרג, און ערטערווייס
האָבן אַרויסגעשטעקט פון ליים ווייסע צעשטויבטע ביינער.

העלפנדיק איינער דעם צווייטן, האָבן מיר סאָפקאַלסאָף אַרופֿ-
געקלעטערט פון לעצטן אַפריס אַפן באַרג. די זון האָט אָנגעהויבן
אַראָפּנידערן צום פאַרגיין. אירע קאָסע שטראַלן האָבן ווייך באַ-
גילדעט די גרינע גראַז פונם אַלטן צווינטער, האָבן געשפּילט אַף
די אויסגעקרימטע אַלטע צלאַמנים און זיך געשמאַלצן אין די גאַנץ
געבליבענע פענצטער פון דער קאַפּליצע. ס'איז געווען שטיל;
ס'האָט געווייט מיט רואיקייט און מיט טיפן פּרידן פונם פאַרוואַר-
פענעם הייליקן אָרט.

מיר זיינען געווען איינע אליין; נאָר די שפּערלעך האָבן
פּריילעך זיך געטומלט ארום אדנו, און די שוואַלבן זיינען אָן
אַ גערויש אריינגעפּלויגן און אַרויסגעפּלויגן אין די פענצטער
פון דער אַלטער קאַפּליצע, וועלכע איז געשטאַנען עפעס אזוי טרויע-
ריק פאַרצאָרנט צווישן די פאַרוואקסענע קוואַרים, באַשיידענע
צלאַמנים און האַלב איינגעפאַלע שטיבלעך, אויסגעבעטע מיט גרינס.
און אין דעם גרינס האָבן שימערירט קאָלירטע קעפּלעך פון וואַלף-
קווייטן, ווילדקלעווער און פּיאַלקעס (*).

— ס'איז קיינער ניטאָ, — האָט איינער פון מיינע כאַוויירים געזאָגט.
— די זון פאַרגייט, — האָט באַמערקט דער צווייטער, קוקנדיק
אף דער זון, וואָס איז נאָך ניט געווען פאַרגאַנגען און איז גע-
שטאַנען איבערן באַרג.

Лютики, Кашка, Фиалка (*)

די טיר פון דער קאפליצע איז געווען שטארק פארקלאפט, און די פענצטער זיינען געווען הויך איבער דער ערד. נאך איך האָב יעהאָפּט, אַז מיט דער הילף פון מיינע כאַוויירים וועל איך צו זיי דערלאַנגען און וועל אַריינקוקן אינווייניק אין דער קאפּ-ליצע אַריין.

— מע דאַרף ניט, — האָט אַ געשריי געטון איינער פון זיי, וואָס האָט מיטאַמאָל פאַרלאָרן דעם מוט, און האָט מיך אָנגעכאַפּט פאַרן האַנט.

— טראָג זיך אָפּ פונדאַנען, דו לעמעשקע! — האָט אַף אים אָנגע-שריען דער עלטערער פון אונזער אַרמיי, און מיט אָנגעגרייטקייט מיר אונטערגעשטעלט זיין פלייצע.

איך בין העלדיש אַרופגעקראָכן אַף איר, דערנאָך האָב איך זיך אויסגעלייכט און איך האָב זיך אַוועקגעשטעלט אַף זיינע אַקסלען. אין אַזאַ לאַגע איז מיר ניט שווער געווען דערלאַנגען מיט דער האַנט צו דער ראם, און אַז איך האָב זיך איבערצייגט, אַז זי וועט אויסהאַלטן, האָב איך זיך אופגעהויבן צום פענצטער און איך האָב זיך אַף אים אַוועקגעזעצט.

— נו, איז וואָס זשע איז דאָרטן? — האָט מען מיך פוננטן געפרעגט מיט גוואַלדיקן אינטערעס.

איך האָב געשוויגן. כ׳האָב זיך איבערגעבויגן איבערן ביי-שטידל און איך האָב א קוק געטון אינווייניק אין דער קאפּליצע אַריין. ס׳האָט אַף מיר פונדאַרט אַן אָטעם געטון מיט דערהוי-בענער שטילקייט פון א פארוואָרפענעם טעמפל. אינווייניק אין דערדאָזיקער הויכער, שמאָלער געביידע איז קיין שום באַפּוצעכצן ניט געווען. די שטראַלן פון דער פאַרנאַכטיקער זון האָבן זיך פריי אַריינגעאַסן אין די אָפּענע פענצטער און האָבן באַמאָלט מיט ליכטיקן גאַלד די אלטע אָפּגעריסענע ווענט. איך האָב דערזעען די אינווייניקסטע זייט פון דער פאַרשלאָסענער טיר, דעם איינגעפאַ-לענעם באַלעמער, די אַלטע, צעפּוילטע זיילן, וואָס האָבן זיך אַזוי ווי אָנגעבויגן אונטער א שווערער מאַסע. די ווינקלען זיינען געווען

פאַרוועבט מיט שפינוועבס און ס'איז דאָרטן געווען פינצטער, ווי געוויינלעך אין די ווינקלען פון אַלטע געביידעס. פונם פענצטער ביזן דיל האָט זיך אויסגעוויזן א סאָך ווייטער, ווי ביז דער גראָז פון דרויסן. איך האָב געקוקט פונקט ווי אין אַ גרוב אַריין און האָב פאַר קיין פאַל ניט געקענט זען, וואָס פאַר א מאַדנע זאַכן וואַלגערן זיך דאָרט אַפן דיל.

דערווייל איז מיינע כאַוויירים נימעס געוואָרן שטיין פונזנטן און וואַרטן אף מיינע יעדיעס, האָט איינער פון זיי דורכגעמאַכט דאָסזעלבע, וואָס איך האָב פריער געטון, און האָט זיך אָנגעהאַנגען לעבן מיר, צוהאַלטנדיק זיך פאַר דער ראַם.

— דער אַלטאַר, — האָט ער געזאָגט, איינקונדיק זיך אין עפעס א זאַך אַפן דיל.

— און די מענירע.

— דאָס טישל פאַר דעם יעוואנגעלי.

— און אָן דאָרטן, וואָס איז דאָס? — האָט ער מיט נייגעריקייט אָנגעוויזן אַף עפעס אַ טונקעלער זאַך, וואָס האָט זיך אויסגעזען לעבן דעם אַלטאַר.

— אַ גאַלאַכישע היטל.

— ניין, אַן עמער.

— וואָס דאָרף מע דאָ אן עמער?

— עפשער האָט מען אין אים אַמאָל געהאַלטן קוילן פאַרן וויירויך.

— ניין, דאָס איז טאַקע אַ היטל, און ווייטער... מע קען דאָך אַ קוק טון. ווייז, לאַמיר צובינדן דעם פאַס צו דער ראַם, און דו וועסט זיך אף אים אַראַפּלאָזן.

— וואָדען! אָט באַלד לאָז איך זיך. קריך אַליין, אַז דו ווילסט.

— נו, איז וואָס! מיינסט איך וועל ניט קריכן?

— טאָ קריך זיך.

און באַלד, ניט געטראַכט, האָב איך שטאַרק צונויפגעבונדן צוויי רימענס, פאַרוואָרפן איבער דער ראַם, איין עק האָב איך

אָפּגעגעבן דעם כאַווער, און אַפּן צווייטן האָב איך זיך אַראָפּ־
געלאָזן.

אַז מײן פּוס האָט זיך אָנגערירט אין דיל, האָב איך אַ ציטער
געטון. נאָר מײן כאַווערס פּאַנים, וואָס האט זיך אָנגעבוּיגן צו
מיר און האָט מיטפילנדיק געקוקט אָף מיר, האָט מיר אומגעקערט
מײן מוט און איך האָב העלדיש זיך אוועקגעשטעלט אַפּן דיל.
דער קלאַפּ פּון מײנע אָפּצאַסן האָט א קלונג געטון אונטער דער
סטעליע און האָט אָפּגעהילכט אין דער לידיקער קאפּליצע אין
אַלע טונקעלע ווינקלען. עטלעכע שפּערלעך האָבן א פּלי געטון
פּון זייערע אויסגעזעסענע ערטער אפּן באַלעמער און זיינען אַרויס־
געפּלויגן אין דער גרויסער לאַך, וואָס אין דאָך.

סײַז מיר געוואָרן שרעקלעך, און מײן כאַווערס אויגן האָבן
געגלאַנצט מיט מיטגעפּיל און מיט נײַגיר, וואָס פּאַרכאַפּט דעם
אַטעם.

— דו וועסט צוגײן? — האָט ער שטילערהייט געפרעגט.

— איך וועל צוגײן, — האָב איך אויך געענטפּערט שטיל און
איך האָב זיך אָנגענומען מיט מוט. נאָר אין דער מינוט האָט זיך
געטראָפּן עפעס אַזוינס אַזוי אומגעריכט און אַזוי שרעקלעך, אַז
דאָס בלוט אין מײנע אַדערן איז מיטאַמאָל פּאַרגליווערט געוואָרן.
פּריער האָט זיך דערהערט אַ קלאַפּעריי און א גערויש פּון
אָפּגעפּאלענער שטוקאַטורקע אַפּן באַלעמער; עפעס האָט זיך אָנ־
געהויבן רודערן פּונויבן, אַ שליידער געטון אינדערלופּטן מיט
א גאַנצער כּמארע שטויב, און א גרויסע גרויע מאַסע האָט א פּאָך
געטון מיט פּליגל און זיך אופּגעהויבן אַרוף צו דער לאַך, וואָס
אין דאָך. אין קאפּליצע איז אָף אַ מינוט אַזוי ווי פינצטער גע־
וואָרן. אַ גרויסע אַלטע סאַווע, אופּגערודערט פּון אונזער טומל,
איז אַרויסגעפּלויגן פּון א פינצטערן ווינקל, האָט א שווינדל געטון
אַפּן פּאָן פּונם בלויען הימל אין דער לאַך, וואָס אין דאָך, און
האָט זיך אַ וואָרף געטון אין דרויסן אַרויס. איך האָב דערפּילט, אַז
איך הייב אָן ציטערן פּון שרעק.

— הייב אוף! — האָב איך אַ געשריי געטון צו מיין כאָווער,
אַנכאַפּנדיק זיך פאַרן רימען.

— האָב קיין מוירע ניט, האָב קיין מוירע ניט! — האָט ער
מיך באַרואיקט און האָט זיך צוגעגרייט מיך אופהייבן אָף דער
ליכטיקער שיין פון טאָג און פון זון.

נאָר פּלוצלינג האָב איך דערזעען, אַז זיין פּאַנים האָט זיך
אויסגעקרימט פון שרעק; ער האָט אַ געשריי געטון און איז די
רגע ניט געבליבן, אַראָפּגעשפרונגען פון פענצטער.

איך האָב אינסטייניקטיוו זיך אומגעקוקט און האָב דערזעען אַזאַ
מאָדנע דערשיינונג, אַז איך בין געפלעפט געוואָרן מער פון פאַר-
וואונדערונג, ווי פון שרעק.

די טונקעלע זאָך, פאַר וועלכער מיר האָבן זיך געקריגט, צי
ס'איז א היטל, צי אן עמער, און וואָס האָט לעצטנס זיך אַרויס-
געוויזן פאַר אַ טאָפּ, האָט אַ שווינדל געטון אין דער לופטן, און פאַר
מינע אויגן איז דאָס פאַרשוואונדן געוואָרן אונטערן אַלטאַר.
ס'האָט זיך מיר נאָר איינגעגעבן כאפן מיטן אויג א טונקעלן
קאָנטור פון אַ קליין הענטל, אַזוי ווי א קינדערשע, וואָס האָט דאָס
פאַרשלעפט אין באַהעלטעניש אַריין.

מיר איז שווער איבערגעבן, וואָס איך האָב אין דער מינוט געפילט,
ווייל דעם געפיל, וואָס איך האָב געהאַט, קען מען ניט אַנרופן אַפילע
מיטן נאָמען שרעק. אין אַ מעשעך פון עטלעכע סעקונדעס האָט פון
ערגעק, אַזוי ווי פון אן אַנדער וועלט, דערלאַנגט צו מיר אַ גיך-
גיכע אומרואיקע טופעריי פון צוויי פאַר קינדערשע פיסלעך, אין
גיכן איז דאָס אויך שטיל געוואָרן. איך בין געווען איינער אַליין,
ווי אין אַ פינצטערן קיווער, אין שכינעס מיט אַזוינע מאָדנע
ניטפאַרשטענדלעכע דערשיינונגען.

קיין צייט האָט פאַר מיר דענסטמאַל ניט עקזיסטירט, דערפאַר
קען איך ניט זאָגן, צי ס'האָט לאַנג געדויערט ביז איך האָב דער-
הערט אונטערן אַלטאַר אן איינגעהאַלטענע שושקעריי.
— פאַרוואָס זשע קריכט ער ניט אָף צוריק?

— זעסט דאָך, ער האָט זיך דערשראָקן.

די ערשטע שטים האָט זיך מיר אויסגעוויזן, אַז זי איז גאָר א קינדערשע, און די צווייטע האָט געקענט געהערן צו אַ אינגל אין מיין עלטער. מיר האָט זיך אַפּילע אויסגעדאַכט, אַז אין די שפּאַלטן פּונם אַלטן אַלטאַר האָט אַ גלאַנץ געטון אַ פּאַר שוואַרצע אויגן.

— וואָס־זשע וועט ער איצטער טון? — האָט זיך ווידער דער־

הערט אַ שושקעריי.

— אַט באַלד, וואַרט צו, — האָט די עלטערע שטים געענטפּערט.

אונטערן אַלטאַר האָט זיך עפעס אָנגעהויבן שטאַרק רודערן. ער האָט זיך אַפּילע אַזוי ווי אַ שאַקל געטון, און אין דערזעלבער רעגע האָט זיך פּונדאַרט אַרויסגעוויזן אַ פיגור.

דאָס איז געווען אַ אינגל פון אַ יאָר ניין, וואוקסיקער פון מיר, אַ מאָגערער און אַ דינער, אַזוי ווי אַ טשערעט. ער איז געווען אָנ־געטון אין אַ שמוציק העמד, און די הענט האָט ער געהאַלטן אין די קעשענעס פון שמאַלע און קורצע הייזלעך. די טונקעלע גע־קרייזלטע האָר זיינע זיינען געווען צעקאָשמעט איבער די שוואַרצע פּאַרקלערטע אויגן.

כאָטש דאָס אינגל, וואָס האָט זיך אַף אַזאַ אומגעריכטן און מאַדנעם אויפן באַוויזן אַף דער סצענע, איז געגאַנגען צו מיר מיט דעם זאָרגלאָזן און קריגערישן אויסזען, מיט וועלכן באַ אונז אַפן מאַרק פּלעגן שטענדיק צוגיין איינער צום צווייטן די אינגלעך, וואָס זיינען גרייט געווען זיך וואַרפן אין געשלעג, פּונדעסטוועגן, איז אַז איך האָב אים דערזען, בין איך באַ זיך געוואָרן אַסאַך שטאַרקער. איך בין נאָך שטאַרקער געוואָרן באַ זיך, ווען פון אונטער דעמוזעלבן אַלטאַר אָדער, ריכטיקער, פון אַ לוכט אין דיל פון דער קאַפּליצע, וואָס אונטער דעם אַלטאַר, האָט הינטער דעם אינגל זיך באַוויזן נאָך אַ פּאַרמורזעט פענימל אין בלאַנדע האָר און מיט אַ פּאַר קינדער־נייגריקע בלויע אייגלעך, אָנגעשטעלטע אַף מיר.

איך האָב זיך אַביסל אָפּגערוקט פון וואַנט און, לויט די ריטער־
רישע קלאַלים פון אונזער מאַרק, האָב איך אויך אריינגעלייגט די
הענט אין די קעשענעס. דאָס איז געווען אַ סימען, אַז איך האָב
קיין מוידע ניט פאר מיין קעגנער, און טיילווייס אַפילע אן אַנצור־
הערעניש פון מיין פאַראַכטונג צו אים.

מיר זיינען געשטאַנען און האָבן איינער דעם אַנדערן באַ־
טראַכט. אַז ער האָט מיך באַקוקט פון קאָפּ ביז די פיס, האָט ער
אַ פּרעג געטון:

— דו, וואָס טוסטו דאָ?

— אַזוי, — האָב איך געענטפערט — און וואָס איז דיין אייסעק?
מיין קעגנער האָט אַ מאַך געטון מיטן אַקסל, ווי ער וואַלט
זיך פאַרמאַסטן ארויסנעמען די האַנט פון קעשענע און אַ זעץ טון.
איך האָב אַפילע מיט אַן אויג ניט אַ פינטל געטון.

— אָט וועל איך דיר באַווייזן! — האָט ער אַ סטראַשע געטון.
איך האָב אויסגעשטעלט די ברוסט פאַרויס.

— נו, שלאָג! ... פּרואוּ נאָר! ...

דער מאַמענט איז געווען אַ קריטישער, פון אים איז אָפּגע־
האַנגען דער כאַראַקטער פון אונזערע ווייטערדיקע באַציאונגען.
איך האָב געוואַרט... נאָר מיין קעגנער האָט מיך ווייטער באַטראַכט
פּונויפן ביז אַראָפּ און האָט זיך ניט גערירט פון אָרט.

— איך אליין, ברודער, בין... אויך... האָב איך געזאָגט, נאָר
שוין אַביסל פּריילעכער.

דערווייל האָט דאָס מיידעלע, זיך אַנשפּאַרנדיק מיט די הענט־
לעך אין דיל פון דער קאפּליצע, זיך אויך געסטאַרעט ארויסקריכן
פון דעם לוכט. זי איז געפאַלן, ווידעראַמאַל זיך אופּגעהויבן און
צום סאָף זיך געלאָזן גיין מיט ניט זיכערע טריט צום אינגל. אַז זי
איז צוגעגאַנגען האַרט צו אים, האָט זי זיך אַנגעכאַפּט פאר אים,
זיך צוגעטוליעט און אויסגעשטעלט אַף מיר אירע פּאַרכידעשטע
און טיילווייס דערשראָקענע אויגן.

דאָס האָט געלייזט די גאַנצע פּראַגע. ס'איז געוואָרן קלאַר,

אַז אין אַזאַ לאַגע קען דאָס אינגל זיך ניט שלאָגן, און איך בין געווען צו גרויסמוטיק, איך זאָל אויסנוצן זיין אומבאקוועמע לאַגע. — וויאַזוי רופט מען דיך — האָט דאָס אינגעלע געפרעגט, גלעטנדיק מיט דער האַנט דאָס בלאַנדע קעפל פונם מיידעלע.

— וואַסיע. און ווער ביסטו?

— איך בין וואלעק... איך קען דיך. דו וואוינסט אין סאָד איבער דער סאַזשלקע, בא אייך איז גרויסע עפל.

— יאָ, דאָס איז אן עמעס, בא אונז איז גוטע עפל, עפּשער ווילסטו?

איך האָב אַרויסגענומען די צוויי עפל, וואָס איך האָב צוגע- גרייט אף זיך צעצאָלן מיט מיין אַרמיי, וואָס איז אזוי שענדלעך אַנטלאָפן, און איך האָב געגעבן איינעם וואלעקן, און דעם צווייטן האָב איך דערלאַנגט דעם מיידעלע. נאָר זי האָט באהאַלטן איר פּאַנים, צוטוליענדיק זיך צו וואלעקן.

— זי האָט מוירע, — האָט ער געזאָגט, און האָט איר אליין איבערגעגעבן דעם עפל. — אָף וואָס ביסטו אריינגעקראַכן אַהערצו? איך בין דען אמאָל געקראַכן צו אייך אין גאַרטן? — האָט ער דערנאָך געפרעגט.

— איז וואָס, קום! איך וועל זיין צופרידן, — האָב איך געענט- פערט פריינטלעך.

דערדאָזיקער ענטפער האָט אריינגעבראַכט וואלעקן אין פאר- לעגנהייט. ער האָט זיך פאַרטראַכט.

— איך בין דיר ניט קיין כאַווער, — האָט ער טרויעריק געזאָגט.

— וואַסי, פארוואָס? — האָב איך געפרעגט, שטאַרק געקרייניקט פונם טרויעריקן טאָן, מיט וועלכן די ווערטער זיינען געזאָגט געוואָרן.

— דיין טאַטע איז דער פּאַן ריכטער.

— איז וואָס? האָב איך זיך אָפּנהערציק פאַרכידעשט — דו וועסט זיך דאָך שפילן מיט מיר, ניט מיט מיין טאַטן.

וואַלעק האָט אַ שאַקל געטון מיטן קאַפּ.

— טיבורצי וועט ניט לאָזן, — האָט ער געזאָגט, און אזוי ווי ער וואַלט באַ דעמדאָזיקן נאָמען זיך עפעס דערמאָנט, האָט ער זיך מיטאַמאָל אַ כאַפּ געטון. — הער נאָר, דו ביסט אַ וואוילער יאָט, נאָר פונדעסטוועגן איז בעסער, דו זאָלסט אַוועק פונדאָנען. אַז טיבורצי וועט דיך דאָ טרעפן, וועט זיין שלעכט.

איך האָב מאַסקים געווען, אַז פאַר מיר איז שוין טאַקע צייט איך זאָל אַוועקגיין. די לעצטע שטראַלן פון דער זון זיינען שוין פאַרשוואַנדן געוואָרן דורך די פענצטער פון דער קאפּליצע, און ביזן שטאַט איז פונדאָנען ניט נאָענט.

— וויאָזוי־זשע זאָל איך ארויס פונדאָנען?

— איך וועל דיר באַווייזן דעם וועג, מיר וועלן גיין איננינעם.

— און זי? — האָב איך אַ ווייז געטון מיטן פינגער אַף אונזער

קליינער דאַמע.

— מאַרוסיע? זי וועט אויך גיין מיט אונז.

— וויאָזוי, דורכן פענצטער?

וואַלעק האָט זיך פאַרטראַכט.

— ניין, אָט וואָס, איך וועל דיר העלפן אַרופקריכן אפן

פענצטער, און מיר אליין וועלן ארויס מיט אן אנדער גאַנג.

מיט דער הילף פון מיין נייעם כאַווער האָב איך זיך אופֿ־ געהויבן אפן פענצטער, כ׳האַב אָפּגעבונדן דעם רימען, אים פאַר־ וויקלט ארום דער ראַם און, האַלטנדיק זיך פאַר ביידע עקן, בין איך געבליבן היינגען אינדערלופטן. דערנאָך האָב איך אַרויס־ געלאָזן איין עק, אַראָפּגעשפרונגען אַף דער ערד און ארויסגעריסן דעם רימען. וואַלעק און מאַרוסיע האָבן שוין געוואַרט אַף מיר הינטער דער וואַנט אינדרויסן.

די זון האָט ערשט ניט לאַנג זיך געזעצט הינטערן באַרג. די שטאַט איז דערטרונקען געוואָרן אין העלפּיאַלעטע נעפּלדיקע שאַטנס, און נאָר די שפיצן פון די הויכע טאַפּאַלן אפן אינזל, באַמאַלטע פון די לעצטע שטראַלן פון זונפאַרגאַנג, האָבן זיך אויסגעטיילט

מיט רויטן גאָלד. מיר האָט זיך אויסגעוויזן, אַז פון זינט איך בין
געקומען אַהער, אַפן אלטן צווינטער, איז שוין דורכגעגאָן ניט
ווינציקער פון אַ מעסלעס, אַז דאָס איז געווען נעכטן.
— ס'אַראַ גוטקייט, — האָב איך געזאָגט. ס'האָט מיך אַרומ-
געכאַפּט די פּרישקייט פון דעם אָנקומענדיקן אָונט, און איך האָב
מיט דער גאַנצער ברוסט איינגעאַטעמט אין זיך די פייכטע קילקייט.
— דאָ איז אומעטיק, — האָט וואַלעק טרויעריק געזאָגט.
— איר וואוינט דאָ אַלע? — האָב איך געפרעגט, אַז מיר האָבן
אַלע דריי אָנגעהויבן זיך אַראָפּלאָזן פון באַרג.
— יאָ, דאָ.

— ווארוזשע איז אייער הויז?

איך האָב זיך ניט פאַרגעשטעלט, אַז קינדער אַזוינע ווי איך
זאָלן קענען לעבן אָן אַ הויז. וואַלעק מיט זיין געוויינלעך טרוי-
עריקן פּאַנים האָט אַ שמייכל געטון און האָט גאָרניט געענטפערט.
מיר האָבן אויסגעמיטן די סטרימקע אָפּריסן, ווייל וואַלעק האָט
געוואוסט אַ בעסערן וועג. אַז מיר זיינען דורכגעגאַנגען דעם
טשערעט אף דעם אויסגעטריקנטן זומפ און אַריבערגעגאַנגען
אַ טייכל איבער דינע ברעטלעך, זיינען מיר אויסגעקומען צופוסנס
פון באַרג, אפן גלייכן פעלד.

דאָ האָט מען זיך געדאַרפט צעשיידן. איך האָב געדריקט די
האַנט פון מיין נייעם באקאנטן, דערנאָך האָב איך דערלאָנגט די
האַנט דעם מיידעלע אויך. זי האָט מיר צארט געגעבן איר פּיצע-
לע הענטעלע און, קיקנדיק פוננטן ארוף מיט די בלויע אויגן,
האָט זי געפרעגט:

— דו וועסט צו אונז קומען נאָכאַמאָל?

— איך וועל קומען, — האָב איך געענטפערט באַשטימט.

— מיילע — האָט וואַלעק געזאָגט פאַרקלערט, — קום, זאָל

זיין, נאָר אין אַזאַ צייט, ווען אונזערע וועלן זיין אין שטאָט.

— ווער זיינען דאָס „אייערע“?

— נו אונזערע... אַלע... טיבורצי... דער פּראָפעסאָר...

— גוט, איך וועל זען, אז זיי וועלן זיין אין שטאָט, דעמאָלט
וועל איך קומען. און דערווייל, זייט געזונט.

— עי, הער נאָר! — האָט מיך אַ רוף געטון וואַלעק, אז איך
בין שוין אָפּגעגאַנגען עטלעכע טריט — דו וועסט קיינעם ניט
פּלוידערן פון דעם, וואָס דו ביסט געווען בא אונז?

— כּוועל קיינעם ניט זאָגן, — האָב איך פּעסט געענטפּערט.
— נו, דאָס איז גוט! און דיינע טיפּשים די אינגלעך זאָלסטו
זאָגן, אז דו האָסט געזען דעם רועך, אז זיי וועלן אָנהייבן צושטיין
צו דיר.

— רעכט, איך וועל זאָגן.

— נו, זיי געזונט.

— זיי געזונט.

געדיכטער ביינאַשמאַשעס איז געלעגן איבער קניאַזשע-ווענא,
ווען איך בין צוגעגאַן צום פּאַרקאן פון אונזער גאַרטן. איבערן
שלאָס האָט זיך אויסגעקריצט דער דינער סערפ פון דער לעוואָנע,
ס'האַבן זיך אָנגעצונדן די שטערן. כּוהאַב שוין געוואַלט ארופקריכן
אַפן פּלויט, האָט עמעצער מיך אָנגעכאַפּט פאַרן האַנט.

— וואַסיע, טייערער, — האָט אָנגעהויבן רעדן מיט אַן אופּגע-
רעגטן שטילן קאָל מיין כאַווער, וואָס איז אַנטלאָפּן. ווי אַוויזשע
ביסטו? ... טייערינקער ...

— אָט, ווי דו זעסט! און איר האָט מיך אַלע פּרעסירעט! ...

ער האָט זיך פאַרשעמט, נאָר די נייגיריקייט האָט גיווער געווען
בא אים דעם געפיל פון כאַרפע און ער האָט ווידער געפרעגט:
— וואַס זשע איז דאָרט געווען?

— וואַס? האָב איך געענטפּערט מיט אַ טאָן, וואָס דערלאָזט
ניט קיין ספּייקעס, — פאַרשטייט זיך. רוכעס, און איר זיינט פּאַכדאָ-
נים... און, פּאַטער-ווערנדיק פון מיין קאַנפּוזעטן כאַווער, בין איך
אַרופּגעקראַכן אַפן פּאַרקאן.

אין אַ פּערטל שאַ אַרום בין איך געשמאַק געשלאָפּן.

פון דעמאָלט אָן בין איך אינגאַנצן פארכאפט געווען מיט מיין
נייער באקאנטשאַפט.

אינאָוונט, לייגנדיק זיך אין בעט, און אינדערפרי, אופשטייענ-
דיק, פלעג איך נאָר טראַכטן וועגן דעם קומענדיקן וויזיט אָפן
באַרג.

איבער די גאַסן פון שטאָט האָב איך זיך אַרומגעשלעפט נאָר מיט
איין ציל—אויסקוקן צי דאָ איז פאן-טיבורצי מיט זיין כעוורע, אָט
די מאָדנע פאַרשויען, וואָס דער אַלטער יאַנוש, דער פארוואלטער
פון שלאָס, האָט זיי גערופן „די שלעכטע געזעלשאַפט“, און וואָס
פלעגן זיך ווייזן אינדערפרי אין שטאָט און אַפדערנאַכט פלעגן
זיי פאַרשוואונדן ווערן ערגעץ.

איצט האָב איך שוין געוואוסט וועמען וואַלעק האָט געמיינט
מיט דעם וואָרט „אונזערע“ און, באמערקנדיק, אז אָט-די פאַרשויע-
נען נישטערן אַרום איבערן מאַרק, פלעג איך באַלד זיך לאָזן
לויפן איבערן זומפ אָפן באַרג, צו דער קאַפליצע, אָנפאַקעווענדיק
פריער די קעשענעס מיט עפל, וועלכע איך האָב געמעגט רייסן
אין סאָד באַ אונז וויפל איך האָב געוואָלט, און מיט נאַשערייען,
וואָס איך פלעג שטענדיק באהאלטן פאר מיינע נייע גוטע
פריינט.

וואַלעק, וואָס איז ביכלאל געווען זייער אַ סאָלידער, מיט מאַ-
נערן פון אַ דערוואקסענעם, פלעג אָנעמען די מאַטאַנעס זייער
פראַסט, און, מערסטנטייל, פלעג ער זיי ערגעץ אָפלייגן, באהאלטן
פאר דעם שוועסטערל.

נאָר די קליינינקע מאַרוסיע פלעג אַלעמאָל אָנהייבן פלעסקען
מיט די הענטלעך און אירע אויגן פלעגן זיך אָנצינדן מיט דער
אופריכטיקסטער סימכע. דאָס בלאַס פענימל פון דעם מיידעלע פלעג
זיך אָנצינדן רויט, זי האָט געלאַכט, און אָט דער געלעכטער פון
אונזער קליינער כאַווערטע פלעג אָפהילכן באַ אונז אין האַרצן און
דאָס איז געווען דער בעסטער דאַנק פאַר די קאָנפעקטן, וואָס
מיר האָבן פאר אירעטוועגן מאַקרעו געווען.

דאָס איז געווען אַ קליינינק בלייך באַשעפעניש, וואָס האָט דערמאנט אין אַ קווייט, וועלכער איז אויסגעוואַקסן אָן די דער-קוויקנדיקע שטראַלן פון דער זון. כאָטש זי איז שוין אַלט געווען פיר יאָר, האָט זי נאָך ניט געקענט גוט גיין, איז ניט זיכער גע-טראָטן מיט אירע קליינע פיסעלעך און האָט זיך געשאַקלט, ווי אַ גרעזעלע.

אירע הענט זיינען געווען אַזוי דין און דורכזיכטיק און דאָס קעפעלע האָט זיך געהוידעט אַף איר דינעם האַלז, ווי דאָס קעפעלע פון אַ פעלד-גלעקל, נאָר אירע אויגן האָבן צייטנווייסיג געקוקט אַזוי ניט-קינדערש-טרויעריק און איר שמייכל האָט מיר אַזוי דערמאנט מיין מוטער אין די לעצטע טעג פון איר לעבן, ווען זי פלעג אַמאָל זיצן פארן אָפּענעם פענצטער און דער ווינט האָט גערירט אירע בלאַנדע האַר - אַזוי, אַז קוקנדיק אַף אָט דעם קינדערש פענימל, פלעג מיר אויך ווערן-טרויעראַך און טרערן פלעגן זיך מיר שטעלן אין די אויגן.

איך האָב ניט-ווילנדיק זי פאַרגליכן מיט מיין שוועסטערל. זיי זיינען געווען אין איינע יאָרן, נאָר מיין סאָניע איז געווען קיילע-כיק, ווי אַ פאַמפּושקע. און עלאַסטיש, ווי אַ מיאַטש. זי איז אַזוי שטיפעריש אומגעלאָפּן, ווען זי פלעג זיך אַמאָל צעשפּילן, אַזוי הילכיק געלאַכט, איז געגאַנגען אַזוי שיין אָנגעטון און אין אירע טונקעלע צעפּ פלעג איר די שטוב-מיידל אַלע טאָג איינפלעכטן נייע העל-רויטע סטיינגעס.

און מיין קליינע כאַווערטע איז קימאַט קיינמאָל ניט אומגע-לאָפּן, און געלאַכט האָט זי זייער זעלטן. און אַז זי פלעג שוין יאָ לאַכן, האָט איר געלעכטער געקלונגען, ווי דער סאַמע קלענסטער זילבערנער גלעקעלע, אַז אַף צען טריט פון איר האָב איך שוין ניט געהערט.

איר אָנטון איז געווען שמוציק און אַלט, אין איר צאָפּ איז קיין סטיינגע ניט געווען, נאָר אירע האַר זיינען געווען אסאך ליינגער און רייכער פון סאָניעס, און וואַלעק האָט, צו מיין גרויסן

וואונדער, זייער קונציק זיי געקענט פארפלעכטן, אלע פרימאָרגן
פלעג ער עס טון.

איך בין געווען אַ גרויסער קונדעס. די עלטערע פלעגן זאָגן
אַף מיר: „באַ דעם יאַטל זיינען די הענט און די פיס אָנגעגאַסן
מיט קוועקזילבער“, און איך האָב טאַקע געגלויבט, אַז ס'איז אַן
עמעס, כאַטש כ'האַב זיך קלאָר ניט פאַרגעשטעלט, ווער און ווי
אַזוי האָט מיר געמאַכט דידאַזיקע אָפּעראַציע. שוין אין די ערשטע
טעג האָב איך אריינגעראַגן אַן אופלעבונג אין דער געזעלשאַפט
פון מיינע נייע באַקענטע. ס'איז אַ סאַפּעק, צי דער ווידערקאָל פון
דער אַלטער קאַפּליצע האָט ווען ס'ניט איז אַמאָל איבערגעכאַזערט
אַזוינע הויכע געשרייען, ווי אין דער צייט, ווען איך האָב זיך
געסטאַרעט צענעמען און אריינציען אין שפּיל וואַלעקן מיט מאַך
רוסיען. און פונדעסטוועגן פלעג זיך דאָס מיר שווער איינגעבן.
וואַלעק פלעג קוקן ערנסט אַף מיר מיטן מיידעלע, און איינמאָל,
אז איך האָב איר געהייסן לויפן מיט מיר ווער גיכער, האָט ער
געזאָגט:

— ניין, זי וועט זיך באַלד צעוויינען.
און טאַקע, אַז איך האָב זי שוין צעטרייסלט און געצוואונגען
זי לויפן, האָט זי, דערהערנדיק מיינע טריט הינטער זיך, זיך
פלוצלינג אויסגעקערעוועט צו מיר, אופגעהויבן די הענטלעך איר
בערן קאָפּ, ווי אַף צו באַשיצן זיך, אַ קוק געטון אַף מיר מיט אַ
הילפלאַזן קוק פון אַ געפאַנגען פייגעלע און האָט זיך צעוויינט אַף
אַ קאָל.

איך האָב זיך אינגאנצן פאַרלאָרן.
— זעסט, — האָט וואַלעק געזאָגט, — זי האָט זיך ניט ליב שפּילן.
ער האָט זי אַוועקגעזעצט אַפן גראַז, אָפּגעריסן בלומען און
האַט איר אַ וואָרף געטון. מאַרוסיע האָט אופגעהערט וויינען און
האַט זיך גענומען איבערקלייבן די בלומען. עפעס האָט זי גערעדט
צו די גאַלדענע בלומען-בלעטלעך און האָט צוגעטראַגן צו די ליפן
די בלויע גלעקעלעך...

איך בין אויך אנשטילט געוואָרן און איך האָב זיך אַנידער-
געלייגט גלייך מיט וואַלעקן לעבן דעם מיידעלע.

— פאַרוואָס איז זי אַזאַ? — האָב איך געפרעגט, ווייזנדיק מיט
די אויגן אַף מאַרוסיען.

— ניט קיין פריילעכע? — האָט וואַלעק איבערגעפרעגט, און
דערנאָך האָט ער געזאָגט מיט אַ טאָן פון אַ גאַנץ איבערצייגטן
מענטשן:

— דאָס איז, ווי דו זעסט, פונם גרויען שטיין...

— יאַ, — האָט דאָס מיידעלע איבערגעכאַזערט, ווי אַ שוואַכער
ווידערקאַל, — דאָס איז פונם גרויען שטיין.

— פון וואָסער גרויען שטיין? — האָב איך איבערגעפרעגט, ניט
פאַרשטייענדיק.

— דער גרויער שטיין האָט אויסגעזויגן פון איר דאָס לעבן, —
האָט מיר וואַלעק נאַכאַמאָל דערקלערט און האָט ווי פריער גע-
קוקט אין הימל אַריין. — אזוי זאָגט טיבורצי, טיבורצי ווייסט
גוט...

— יאַ, — האָט ווידער ווי אַ שטילער ווידערקאַל איבערגע-
כאַזערט דאָס מיידעלע, — טיבורצי ווייסט אַלץ.

איך האָב ניט אָנגעהויבן צו פאַרשטיין די דאָזיקע ווידער-
כיהאָב זיך אונטערגעהויבן אַפן עלנבויגן און אַ קוק געטון אַף
מאַרוסיען. זי איז געזעסן אין דערזעלבער פּאָזע, אין וועלכער
וואַלעק האָט זי אַוועקגעזעצט, און האָט נאָך אַלץ איבערגעקליבן
די בלומען... קוקנדיק אין אַט דער קליינינקער טרויעריקער פיגור,
איז מיר קלאָר געוואָרן, אַז אין טיבורציס ווערטער איז באַהאלטן
אַ ביטערער עמעס. ס'איז זיכער, אַז עפעס זייגט דאָס לעבן פון
אַט דעם קליינעם מיידעלע, וועלכע וויינט דעמאָלט, ווען אַנדערע
אַף איר אַרט לאַכן. נאָר ווי אזוי קאָן דאָס טון דער גרויער
שטיין? „ניט אַנדערש, אַז דאָס קומט פאַר באַנאכט“, — האָב
איך געטראַכט, און אַ געפיל פון קלעמענדיקן ראַכמאַנעס ביז וויי-
טיק האָט מיר צונויפגעדריקט דאָס האַרץ.

אונטערן איינדרוק פון דעמדאָזיקן געפיל האָב איך אליין אויך אַביסל איינגענומען מיין פאַרשייטקייט. צופאַסנדיק זיך צו דער סאָלידקייט פון אונזער שטילער דאַמע, האָבן מיר ביידע מיט וואָ- לעקן זי אַוועקגעזעצט ערגעץ אָפן גראָז און האָבן געקליבן פאַר איר בלומען, קאָלירטע שטיינדלעך, געכאַפט באַבעלעך, און אַמאָל האָבן מיר געמאַכט כאַפּשטייגלעך פאַר די שפּערלעך. אן אַנדערש מאָל פלעגן מיר זיך אויסציען לעבן איר אָפן גראָז און פלעגן קוקן אין הימל אַריין, ווי ס'שווימען די וואָלקנס הויך איבער דעם צעפליקטן דאָך פון דער אַלטער קאַפּליצע, און מיר האָבן דערציילט מאַסעלעך מאַרוסיען, אָדער מיר האָבן געשמועסט צווישן זיך.

דידאָזיקע שמועסן האָבן וואָס אַ טאָג מערער פאַרפעסטיקט די פריינטשאַפט צווישן מיר און וואָלעקן און אונזער פריינטשאַפט איז געוואַקסן, ניט קוקנדיק אָפן אונטערשייד אין אונזערע כאַראַק- טערן. איך בין שטענדיק געווען אַ היציקער, אַ גרויסער שטיפּער, און איצט פלעג איך אומגערן זיך אונטערוואַרפן דעם טרויעריק סאָלידן טאָן פון וואָלעקן און, באַזונדערס, דער זעלבשטענדיקייט, מיט וועלכער ער פלעג זיך אַפּרופּן וועגן עלטערע. אויסער דעם פלעג איך זיך דערוויסן פון אים אַסאך ניס, אַזוינס, וואָס איך האָב קיינמאָל אין מיין לעבן ניט געטראַכט וועגן דעם. הערנדיק, ווי ער רעדט וועגן טיבורצין, ווי וועגן אַ כאַווער, האָב איך אים געפרעגט:

טיבורצי איז דיר אַ טאַטע?

איך ווייס ניט, האָט ער געענטפערט פאַרקלערט.

ער האָט דיך ליב?

יא, ער האָט מיך ליב, האָט וואָלעק שוין אַסאך זיכערער

געזאָגט, ער זאָרגט זיך שטענדיק פאַר מיר און, דו ווייסט, אַמאָל קושט ער מיך און ער וויינט...

און מיך אויך האָט ער ליב אין וויינט אויך, האָט צוגע-

געבן מאַרוסיע מיט אן אויסדרוק פון קינדערשער גאַדלעס.

- און מיך האָט מיין טאַטע ניט ליב, -- האָב איך טרויעריק גע-
אָגט. -- ער האָט מיך קיינמאָל ניט געקושט...
-- ניט עמעס, ניט עמעס, - האָט וואַלעק דערווידערט. -- דו
פאַרשטייסט ניט. טיבורצי ווייסט בעסער. ער זאָגט, אַז דער ריכ-
טער איז דער סאַמע בעסטער מענטש אין שטאָט, און אז די שטאָט
וואַלט שוין לאַנג געדאַרפט איינגעזונקען ווערן, ווען ניט דיין
טאַטע... אַזוי זאָגט טיבורצי... דערפאַר וואָס אַלעמאָל שטעלט ער
זיך איין פאַר די אַרעמע... דיין טאַטע -- זאָגט טיבורצי, וועט זיך קיין
מוירע ניט האָבן פאַרמישפעטן אפילע ארייכן, מעג דאָס זיין אַפּי-
לע דער גראַף אליין, און אַז ס'איז צו אים געקומען די אַלטע
איוואַניכע אף א קוליע, האט ער איר געהייסן בריינגען א ביינקל.
אַט אַוועלכער ער איז.

דאָס אלץ האָט מיך געצוואונגען, איך זאָל זיך שטאַרק פאַר-
טראַכטן. וואַלעק האָט מיר אָנגעוויזן אף מיין פאַטער פון אַזאַ זייט,
פון וועלכער ס'איז מיר קיינמאָל אף די געדאַנקען ניט געקומען
איך זאָל אַקוק טון אף אים; וואַלעקס ווערטער האָבן אין מיר דער-
וועקט די גאַדלעס פון א זון. מיר האָט שטאַרק האַנאַע געטון הערן
שוואַכים אף מיין טאַטן, וואָס מע דערציילט אין נאָמען פון טי-
בורצין, וועלכער „ווייסט אַלץ“, נאָר צוזאַמען מיט דעם האָט אין
מיין האַרצן א ציטער געטון א נאָטע פון קלעמענדיקער ליבע און טרוי-
עריקן באַוואוסטזיין, אַז מיין אייגענער טאַטע וועט מיך קיינמאָל
ניט ליב באַקומען, אַזוי ווי טיבורצי האָט ליב וואַלעקן מיט מאַרוסיען.

ס'איז געגאַנגען צו האַרבסט, אין פעלד האָט מען געשניטן. די
בלעטער אף די ביימער האָבן אָנגעהויבן געל ווערן. און אונזער
מאַרוסיע האָט עפעס אָנגעהויבן קריינקען.

זי האָט זיך אף גאַרניט געקלאָגט, נאָר זי איז געוואָרן אלץ
דאַרער; איר פאַנים איז אַלץ בלאַסער און בלאַסער געוואָרן, די
אויגן טונקעלער, און ס'איז איר געווען שווער אופהייבן רי וועס.

איצט האָב איך שוין געקענט קומען אפן באַרג און פאַר גאָר-
ניט מוירע האָבן. מיט טיבורצין האָב איך זיך שוין איינגעוויינט
און איך בין אפן באַרג שוין געווען אן אייגענער מענטש.
— דו ביסט א וואוילער יונג און וועסט נאָך אַמאָל עפּשער אויך
זיין א געלערנטער, ניט ערגער פון מיר! — האָט פאַן טיבורצי
געזאָגט.

דער האַרבסט האָט זיך פאַרנומען אלץ מערער און מערער.
אלץ אָפּטער האָט דער הימל זיך פאַרצויגן מיט כמאַרעס. דער
גאַנצער אַרום האָט זיך געטרונקען אין נעפּלידקער טונקלקייט.
פּאַטיאָקעס רעגן האָבן רוישיק זיך געגאַסן איבער דער ערד און מיט
א מאַנאַטאַנעם הילך האָבן זיי אָפּגעקלונגען אין דער קעלער-הייל.
מיר האָט געקאַסט גרויס מי זיך אַרויסרייסן פון דער היים אין
אַזא וועטער. אייגנטלעך, האָב איך זיך גאָר געסטאַרעט אַוועקגיין
אומבאַמערקט, און אַז איך פּלעג זיך אומקערן צוריק אַהיים אינ-
גאַנצן א דורכגעווייקטער, פּלעג איך אַליין אויסהיינגען מיין אַנטון
פאַר דעם קאַמין און פּלעג זיך שטילינקערהייט אַריינלייגן אין בעט
אַריין, איך האָב פּילאַסאַפּיש אָפּגעשוויגן אפן גאַנצן האַגל פאַר-
ווארפן, וואָס פּלעג זיך גיסן אף מיר פונט מויל פון די אַמען און
דינסטן.

אלעמאָל, קומענדיק צו מיינע פריינט, האָב איך באַמערקט, אַז
מאַרוסיע גייט איין אלץ מערער און מערער. איצט פּלעג זי שוין
גאָר ניט אַרויס אף דער לופט. דער גרויער שטיין, — דער טונקע-
לער, שווייגנדיקער אומגעלומפער פון דער קעלער-הייל, — האָט פאַר-
געוועזט אָן אן אופהער זיין שרעקלעכע אַרבעט, געזויגן דאָס לעבן
פונם קליינעם גופל. דאָס מיידעלע האָט איצט די גרעסטע טייל
צייט פאַרבראַכט אין בעט, איך מיט וואַלעקן האָבן זיך באַמיט מיט
אַלע קויכעס זי פאַרשפּילן און איר פּריילעך מאַכן, קעדיי אַרויס-
רופן איר שטילן און שוואַכן געלעכטער,
איצט, אַז איך האָב זיך שוין אינגאַנצן אינגעלעבט מיט דער
„שלעכטער געזעלשאַפּט“, איז מאַרוסיעס טרויעריקער שמייכל מיר

געוואָרן קימאַט אַזוי טייער, ווי דער שמיכל פון מיין שוועסטער. דאָ האָט מיר קיינער ניט אויסגעוואָרפן אַלעמאָל מיין פאַרדאַרבנ-קייט, דאָ איז ניט געווען קיין שטענדיק מורמלענדיקע אַם. דאָ האָט מען מיך געדאַרפט, איך האָב געפילט, אז מיין קומען רופט אַלע-מאָל אַרויס א לעבעדיקע פאַרב אף די בעקלעך פון דעם מיידעלע. וואַלעק פלעג מיך אַרומנעמען, אַזוי ווי א ברודער, און אפילע טי-בורצי פלעג צייטנווייס קוקן אף אונז דרייען מיט אַזוינע מאַדנע אויגן און ס'האַט אין זיי געצאַנקט אַזוי ווי א טרער. אף א שטיקל צייט האָט זיך דער הימל נאָכאַמאָל אויסגעלייטערט, ס'זיינען פון אים אָפגעפאַלן די כמאַרעס, און איבער דער אויסגעטריקנטער ערד האָבן דעם לעצטן מאָל פאַרן ווינטער זיך צעשיינט זוניקע טעג. מיר האָבן אלע טאַג אַרויסגעטראָגן מאַרוסיען אַרוף, און דאָ האָט זי זיך אַרומגעקוקט ארום און אַרום מיט ברייט-צעעפנטע אויגן, און אף אירע באַקן האָט זיך אָנגעצונדן די פאַרב. ס'האַט זיך אויס-דאַכט, אַז דער ווינט, וואָס האָט זי אָפגעשוויינקט מיט זיינע פרישע, קוויקנדיקע פליגל, האָט איר אומגעקערט א טייל פון איר לעבן, וואָס דער גרויער שטיין פון קעלער-הייל האָט באַ איר אַוועקגע-רויבט. נאָר דאָס האָט געדויערט ניט לאַנג.

דערווייל האָבן איבער מיין קאָפּ זיך אויך אָנגעהויבן קלייבן כמאַרעס.

איינמאָל אינדערפרי, ווען איך בין ווי געוויינלעך דורכגעגאַנגען גען איבער די אַלייעס פון אונזער סאָד, האָב איך אין איינער פון זיי דערזעען מיין טאַטן, און לעבן איב דעם אַלטן יאַנוש פון שלאָס.

דער אַלטער האָט קנעכטיש זיך געבוקט און האָט עפעס גע-רעדט, און דער טאַטע איז געשטאַנען מיט א פינצטערן פאַנים און זיין שטערן האָט זיך געקנייטשט פון אומגעדולדיקן קאַס. צולעצט האָט ער אויסגעצויגן די האַנט, ווי ער וואַלט אָפגעשטופט יאַנושן פון וועג און האָט געזאָגט:

— גייט אייך, איר זיינט פאַשעט אן אַלטער רעכילעסניק!

איך האָב שטאַרק ניט ליב געהאַט דעם אַלטן פילין פון שלאָס,
און דאָס האַרץ האָט מיר עפעס אָנגעהויבן גיטערן. איך האָב פאַר-
שטאַנען, אַז דער אונטערגעהערטער שמועס איז נויגייע מיינע
פריינט און עפשער מיך אויך.
אז איך האָב דאָס דערציילט טיבורצין, האָט ער זיך שרעקלעך
פאַרקרימט:

— אר-אוף! ... יאַטל! ...! ס'אַראַ ניט קיין פריילעכע ניס! .. א,
אַלטער פאַרשלאָלטענער פוקס! ..!

— דער טאַטע האָט אים אַוועקגעטריבן, — האָב איך צוגעגעבן,
ווי איך וואָלט אים געוואָלט טרייסטן.

— דיין טאַטע, יאַטל, איז דער בעסטער ריכטער פון שלוימע
האַמעלעך אָן... ער האָלט ניט פאַר נייטיק צו פאַרפאַלגן מיך, די
אַלטע כאַיע אָן ציין, אין מיין לעצטער נאָרע... נאָר, ווי אַזוי זאָל
איך דיר דאס געבן צו פאַרשטיין, יאַטל! ... דיין פאַטער דינט צו
א האַר, וואָס זיין נאָמען איז געזעץ. ער האָט א האַרץ מיט אויגן
נאָר ביז דער געזעץ שלאָפט זיך אף די פאַליצעס; נאָר וויבאַלד
דערדאָזיקער האר וועט אַראָפּקריכן און וועט זאָגן צו דיין טאַטן:
„נו, ריכטער, טאַמער וואָלטן מיר זיך א נעם געטון פאַר טיבורצין
דראַב, צי ווי אַזוי ער הייסט דאָרטן“? — וועט דער ריכטער באַלד
אין דער רעגע פאַרשליסן זיין האַרץ אף א שלאָס, און דעמאָלט
באַקומט ער אזוינע האַרבע לאַפעס, אז גיכער וועט זיך די וועלט
איבערקערן אף דער צווייטער זייט, איידעו טיבורצין וועט זיך
אויסדרייען פון זיינע הענט... פאַרשטייסטו מיך, יאַטל! ..?

מיט די ווערטער איז טיבורצין אופגעשטאַנען, גענומען אף די
הענט מאַרוסיען און, אָפּגייענדיק מיט איר אין א ווייטן ווינקל, האָט
ער זיך צוגעדריקט צו איר קליינינקער. ברוסט און האָט זי אָנגע-
הויבן קושן. און איך בין געבליבן שטיין אפן אַרט און בין נאָך
לאַנג אזוי געשטאַנען אין איין פּאָזע אונטערן איינזדוק פון זיינע
מאָדנע רייד.

די לויטערע טעג זיינען אוועק, און מאַרוסיען איז ווידער גע-
וואָרן ערגער. אַף אַלע אונזערע האַמפּצאַעס, קעדיי זי פּריילעך
מאַכן, האָט זי געקוקט גלייכגילטיק מיט אירע גרויסע טונקל גע-
וואָרענע און אומבאַוועגלעכע אויגן, און מיר האָבן שוין לאַנג ניט
געהערט איר געלעכטער. איך האָב אָנגעהויבן טראָגן אין קעלער-
הייל מיינע שפּילעכלעך, זיי פלעגן אָבער פאַרנעמען דאָס מיידעלע
זייער אַף א קורצער צייט. דעמאָלט האָב איך באַשלאָסן זיך ווענדן
צו מיין שוועסטערל סאַניע.

סאַניע האָט געהאַט א גרויסע קוקלע מיט א שטאַרק אָנגע-
פאַרבטן פּאַנים און מיט רייכע פּלאַקסענע האָר – דער פאַרשטאַר-
בענער מאַמעס א מאַטאַנע. אַף דער קוקלע האָב איך געלייגט
גרויסע האַפּענונגען, און דערפאַר האָב איך אָפּגערופן מיין שוועס-
טערל אין א זייטיקער אלייע און האָב זי געבעטן זי זאָל מיר
געבן אַף א קליינער צייט די קוקלע. פריער האָט זי ניט געוואָלט
און האָט געהאַלטן אין איין טוליען די קוקלע צו זיך, נאָר איך
האָב זי אַזוי שטאַרק געבעטן, אַזוי לעבעדיק באַשריבן פאַר איר
דאָס אַרעם קראַנק מיידעלע, וואָס האָט אליין קיינמאָל ניט געהאַט
קיין אייגענע שפּילעכלעך, אַז זי האָט זי מיר געגעבן און האָט מיר
צוגעזאָגט זיך שפּילן א צוויי-דריי טעג מיט אַנדערע שפּילעכלעך.
דער איינדרוק פון דערדאָזיקער אויסגעפּוצטער פאַרצעלייענער
פריילן אַף אונזער קראַנקער האָט איבערגעשטיגן אַלע מיינע פּאַר-
שטעלונגען.

מאַרוסיע, וואָס האָט געוועלקט אַזוי ווי א בלוס אין האַרבסט,
איז מיטאַמאָל אַזוי ווי צוריק לעבעדיק געוואָרן. זי האָט מיך אַזוי
שטאַרק אַרומגענומען, אַזוי הילכיק געלאַכט און גערעדט מיט איר
נייער באַקאַנטער... די קליינע קוקלע האָט אפּגעטון קימאַט א
נעס! – מאַרוסיע, וואָס איז שוין לאַנג ניט אַראָפּ פון בעט, האָט
אָנגעהויבן אַרומגיין, אַרומפירנדיק איר בלאַנדע טעכטערל, און
צייטנווייס איז זי אפּילע אומגעלאָפּן, שלעפּנדיק נאָך זיך איבער.
דער ערד די שוואַכע פּיסלעך.

דערפאר אָבער האָט די קוקלע מיר פאַרשאַפט זייער אַסאך
שווערע מינוטן. נאָך אז איך האָב ני געטראָגן אין בוועם, גייענ-
דיק צום באַרג, האָב איך אפן וועג באַגעגנט דעם אַלטן יאַנושען,
וואָס האָט מיך לאַנג באַגלייט מיט די אויגן און האָט דערביי גע-
שאַקלט מיטן קאַפּ.

דערנאָך, אין א צוויי טעג אַרום, האָט די אַלטע אַם באַמערקט
די אַוויידע און האָט אָנגעהויבן אַרומקריכן אין אלע ווינקלען זוכן
די קוקלע. סאָניע האָט זיך געסטאַרעט זי איינעמען, נאָר מיט איר
נאַאיוון איינרעדן זי, אז זי דאַרף ניט די קוקלע, אז זי איז אַוועק
שפאַצירן און זי וועט זיך באַלד אומקערן, האָט זי נאָר פאַרכי-
דעשט די דינסטן און האָט אַרויסגערופן א כשאד, אז דאָ איז ניט
קיין פאַשעטע אַוויידע. דער טאַטע האָט נאָך גאָרניט געוואוסט, באַ-
אים איז ווידער אַמאָל געווען דער אַלטער יאַנוש און איצטיקס
מאָל האָט ער אים אַרויסגעטריבן נאָך מיט מער קאַס. אין דעמ-
זעלבן טאָג אָבער האָט מיך דער טאַטע אָפגעשטעלט אפן וועג צו
דער סאָד-פאַרטקע און האָט מיר געהייסן בלייבן אינדערהיים. אף
מאָרגן האָט זיך איבערגעכאַזערט דאָסזעלבע, און ערשט אפן פערטן
טאג בין איך אופגעשטאַנען גאַנצפרי און בין אַוועק איבערן פאַרקאן,
אז דער טאַטע איז נאָך געשלאָפן.

אפן באַרג האָט געהאַלטן שלעכט. מאַרוסיע האָט זיך ווידער
אַמאָל געלייגט צום בעט, און ס'איז איר געוואָרן נאָך ערגער. אף
איר פּאָנים האָט מאַדנע געברענט די פאַרב, די בלאַנדע האָר האָבן
זיך צעווארפן איבערן קישן; זי האָט קיינעם ניט דערקענט. לעבן
איר איז געלעגן די אומגליקלעכע קוקלע מיט ראָזע באַקן און מיט
נאַרעשע גלאנצנדיקע אויגן.

איך האָב דערציילט וואַלעקן מיינע שרעקן, און מיר האָבן
באַשלאָסן, אַז מע מוז די קוקלע אָפּטראָגן צוריק, ווער רעדט נאָך
איצט, אַז מאַרוסיע וועט דאָס בעמיילע ניט באַמערקן. נאָר מיר
האָבן א טאָעס געהאַט. דאָס מיידעלע איז געלעגן א פאַרטראָגענע,
אָבער ווי נאָר איך האָב אַרויסגענומען די קוקלע פון אירע הענט,

האַט זי געעפנט די אויגן, האָט א קוק געטון אַרום זיך מיט צע-
מישטע אויגן, ווי זי וואָלט מיך ניט געזען און וואָלט ניט געוואוסט,
וואָס ס'קומט פֿאַר מיט איר און. האָט זיך פּלוצלים שטיל-שטיל
צעוויינט, נאָר אַזוי טרויעריק, און אַף איר אויסגעמאַגערט פענימל
האַט פון אונטער דער פֿאַרטראַגנקייט א שווינד געטון אן אויסדרוק
פון אזא טיפן צאַר, אז איך האָב באַלד א דערשראָקענער צוריק
אַוועקגעלייגט די קוקלע אפן פּריעריקן אַרט. דאָס מיידעלע האָט
מיט א שמיכל צוגעדריקט די קוקלע צו זיך און האָט זיך באַרר-
איקט. איך האָב פֿאַרשטאַנען, אז איך האָב געוואָלט אָפּנעמען באַ
מיין קליינעם פּריינד די ערשטע און די לעצטע פּריינד פון איר
קורצן לעבן.

וואַלעק האָט אָפּהענטיק א קוק געטון אַף מיר.
-- וואָס זשע וועט איצטער זיין? האָט ער טרויעריק גע-
פרעגט.

טיבורצי איז געזעסן אָפּן ביינקל מיט אַ טרויעריק געבויענעם
קאַפּ און האָט אויך אַף מיר געקוקט מיט פּרעגנדיקע אויגן. דער-
פֿאַר האָב איך זיך געסטאַרעט מאַכן אַ גלייכגילטיק פֿאַנים און
כ׳האַב געזאָגט:

-- גאָרניט! די אם האָט שוין זיכער פֿאַרגעסן.
נאָר די אַלטע האָט ניט פֿאַרגעסן. אַז איך האָב זיך דאָס מאַל
אומגעקערט אַהיים, האָב איך באַ דער פֿאַרטקע נאַכאַמאַל באַגעגנט
יאַנושן. סאָניען האָב איך געטראָפּן מיט פֿאַרוויינטע אויגן, און די
אם האָט אַף מיר אַ וואָרף געטון אַ בייזן קוק און האָט עפּעס
געוואָרטשעט מיט איר אָנצייניקן, שעפעליאַוון מייל.

דער טאַטע האָט מיך געפרעגט, וואוהין בין איך געגאַנגען און
אויסהערנדיק אופּמערקזאַם מיין געוויינלעכן ענטפּער, האָט ער זיך
באַגרענעצט דערמיט, וואָס ער האָט מיר איבערגעכאַזערט זיין
באַפויל, אַז איך וואָל אַף קיין פּאַל ניט אַוועקגיין פון דער היים אָן
זיין דערלויבעניש. דער באַפויל איז געווען אַ קאַטעגאָרישער און
זייער אָן אַנטשלאָסענער, און איך האָב זיך ניט דערוועגט אויווער

זיין אף אים, נאָר כ'האָב זיך אויך ניט דערוועגט זיך ווענדן צו
אים נאָך אַ דערלויבעניש.

עס זיינען דורכגעגאַנגען פיר שווערע טעג. איך בין אומגעגאַן
אַן אומעטיקער איבערן גאַרטן און איך האָב מיט ביינקשאַפט גע-
קוקט צום באַרג-צו. אויסער דעם, האָב איך ארויסגעקוקט אף
דעם געוויטער, וואָס האָט זיך געקליבן אַף מיין קאַפּ. וואָס וועט
זיין, האָב איך ניט געוואוסט, נאָר אַפּן האַרצן איז מיר געווען
שווער. פאַרן גאַנצן לעבן האָט מיך נאָך קיינער ניט באשטראַפּט,
און מיין טאַטע, איז ניט נאָר ער האָט מיך קיינמאַל מיט קיין
פינגער ניט אַ ריר געטון, נאָר כ'האָב פון אים קיינמאַל קיין הויך
וואָרט ניט געהערט.

איצט האָט מיך געמאַטערט אַ שווערער פאַרגעפיל.
סאַפּקאַלסאָף האָט מען מיך גערופן צום טאַטן אין קאַבינעט.
איך בין אריין און האָב זיך דערשראַקן אַפּגעשטעלט באַ דער טיר.
אין פענצטער האָט אריינגעקוקט אַ טרויעריקע האַרבסטיקע זון.
דער טאַטע איז געזעסן אין זיין פאַטעל פאַרן פאַרטעט פון מיין
מוטער און האָט זיך צו מיר ניט אויסגעקערעוועט. איך האָב גע-
הערט דאָס אומרואַיק קלאַפּן פון מיין אייגן האַרץ. נאָר אָט האָט
ער זיך אויסגעקערעוועט צו מיר. איך האָב אף אים אופגעהויבן
די אויגן און כ'האָב זיי באַלד אַראַפּגעלאָזן צו דער ערד. דעם
טאַטנס פאַנים האָט זיך מיר אויסגעוויזן איז אַ שרעקלעכס. ס'איז
דורכגעגאַנגען באַ אַ האַלבע מינוט און אין מעשעך פון דער צייט
האָב איך געפילט אף זיך אַ שווערן אומבאוועגלעכן, דריקנדיקן קוק...
דו האָסט גענומען באַ דער שוועסטער די קוקלע?
אָט די ווערטער זיינען פּלוצלינג אַראַפּגעפאַלן אף מיר אזוי
קלאַר און שאַרף, אַז איך האָב אַ ציטער געטון.

אָ, האָב איך שטיל געענטפערט.
און דו ווייסט, אַז דאָס איז דער מאַמעס אַ מאַטאַנע,
וואָס דו דאַרפסט זי האַלטן טייער, ווי אַ הייליקייט? ... דו האָסט
זי צוגעגאַנוועט? ...

ניין, — האָב איך געזאָגט, אופהייבנדיק דעם קאָפּ.
 — וואָס ניין? — האָט ער פּלוצלינג אַ געשריי געטון, אָפּ-
 שטופנדיק דעם פּאָטעל. — דו האָסט זי אַוועקגעאַנוועט און אַוועק-
 געטראָגן... וועמען האָסטו זי אַוועקגעטראָגן? ... זאָג!
 ער איז געשווינד צוגעגאַנגען צו מיר און האָט אַרופגעלייגט
 אַ שווערע האַנט מיר אפן אַקסל. איך האָב מיט אַן אָנשטריינגונג
 אופגעהויבן דעם קאָפּ און אַ קוק געטון אַרויף. דעם טאַטנס פּאַנים
 אין געווען בלאַס. איך האָב זיך אינגאַנצן איינגעהאַרבעט.
 דער טאַטע האָט שווער איבערגעכאַפט דעם אָטעם. איך האָב
 זיך נאָך מער איינגעהאַרבעט, ביטערע טרערן האָבן געברענט
 מינע באַקן. איך האָב געוואַרט.
 — ע־ה־ע־ה־ע! — האָט זיך פּלוצלינג דורכן אָפענעם פענצטער
 דערהערט טיבורציס שאַרפע שטים. — איך זע, — האָט טיבורצי
 פּאַרגעזעצט, אַריינגייענדיק אין אַ פּאַר מינוט ארום אין צימער
 אַריין, — איך זע, אַז מיין יונגער פריינט געפינט זיך אין אַ שווע-
 רער לאַגע.
 דער טאַטע האָט אים באַגעגנט מיט אַ פינצטערן ביזן קוק,
 נאָר טיבורצי האָט דעם קוק רואיק אויסגעהאַלטן. ער איז געווען
 ערנסט, האָט זיך ניט געקרימט און זיינע אויגן האָבן עפעס גע-
 קוקט באזונדערס טרויעריק.
 — פאַן ריכטער! — האָט ער ווייך געזאָגט: — איר זיינט אַ
 מענטש אַן עמעסער... לאַזט אָפּ דאָס קינד. איך שווער אייך, אַז
 ער האָט קיין שלעכטס ניט געטון, און אויב דאָס האַרץ זיינס
 ליגט צו מינע אָפּגעריסענע קינדער, שווער איך אייך באַ גאָט,
 בעסער הייסט מיך אופהיינגען, נאָר איך וועל ניט דערלאָזן, אַז
 דעם אינגל זאָל דערפאַר עפעס געשען שלעכטס. אָט איז דיין
 קוקלע, מיין טייערער.
 דעם טאַטנס האַנט, וואָס האָט מיך געהאַלטן באַם אַקסל, האָט
 זיך צענומען. ער איז געבליבן שטיין אַ פאַרוואונדערטער.
 וואָס הייסט עס? האָט ער צום סאָף געפרעגט.

— לאָזט אָפּ דאָס אינגל, האָט טיבורצי איבערגעכאַזערט, און מיט זיין ברייטער האַנט האָט ער צאַרט אַ גלעט געטון מיין אַראָפּגעלאָזענעם קאַפּ. — איר וועט זיך בא אים גאַרנישט ניט דער- שלאָגן מיט בייזן, און איך וועל אייך גערן דערציילן אַלץ, וואָס איר ווילט וויסן... לאָמיר ארויסגיין, פאַן ריכטער, אין צווייטן צימער. איך בין נאָך אַלץ געשטאַנען אָף דעם אייגענעם אָרט, ווען די טיר פון קאַבינעט האָט זיך געעפנט און זיי זיינען ביידע צו- ריק אַריינגעקומען. איך האָב ווידער דערפילט אָף מיין קאַפּ עמעצנס האַנט און איך האָב אַ ציטער געטון. דאָס איז געווען דעם טאטנס האַנט, וואָס האָט צאַרט געגלעט מיינע האָר.

טיבורצי האָט מיך גענומען פאַר אַ האַנט און האָט מיך דאָ פאַרן טאַטן אַוועק-געצט צו זיך אף די קני.

— קום צו אונז, — האָט ער געזאָגט, — דיין פאַטער האָט דיך אָפּגעלאָזן, זאָלסט גיין זיך געזעגענען מיט מיין מיידעלע. זי... זי איז געשטאַרבן.

טיבורציס שטים האָט אַ ציטער געטון. ער האָט עפּעס מאַדנע אָנגעהויבן פינטלען מיט די אויגן, נאָר באַלד איז ער אופגע- שטאַנען, האָט מיך אַוועקגעשטעלט אָף דער ערד, האָט זיך אויס- געגלייכט און איז אַפּדערגיך ארויס פון צימער.

איך האָב פּרעגנדיק אופגעהויבן די אויגן אַפן טאַטן. איצט איז געשטאַנען פאַר מיר גאָר אַן אַנדער מענטש, און אין דעם מענטשן האָב איך געפונען עפּעס אייגנס, אַזוינס, וואָס איך האָב אומזיסט אין אים פריער געזוכט. ער האָט געקוקט אָף מיר מיט זיין געוויינלעכן, עטוואָס פארנעפלטן קוק, נאָר איצט איז אין דעם קוק געווען נאָר פאַרקלערטקייט, צארטקייט און אוי ווי עפּעס אַ פּראַגע.

איך האָב מיט צוטרוי גענומען זיין האַנט און איך האָב גע- זאָגט:

— איך האָב דאָך ניט געאַנוועט... סאַניע האָט מיר געגעבן אָף אַ קליינער צייט...

— יאָ-אַ, — האָט ער געענטפערט פאַרטראַכט, — איך ווייס...
איך בין שולדיק, מיין קינד, און דו וועסט זיך סטאַרען דאָס אַמאָל
פאַרגעסן, עמעס?

איך האָב ראַש אַ כאַפּ געטון זיין האַנט און האָב זי אָנגע-
הויבן קושן... איך האָב געוואוסט, אַז איצט וועט ער שוין קיינ-
מאָל אַף מיר ניט קוקן מיט יענע שטריינגע אויגן, מיט וועלכע
ער האָט אַף מיר ערשט מיט עטלעכע מינוט צוריק געקוקט. און
די לאַנג איינגעהאַלטענע ליבע מיינע האָט אומגעשטערט זיך אַ
גאָס געטון, ווי אַ שטראָם. איצט האָב איך שוין פאַר אים ניט
מורע געהאַט.

— דו וועסט מיך איצט אָפּלאָזן אַפן באַרג? — האָב איך גע-
פרעגט, דערמאָנענדיק זיך אין טיבורציס איינלאַדונג.
— יאָ-אַ... גיי, — גיי... מיין קינד, — האָט ער ווייך אויסגע-
רעדט נאָך מיט דעמזעלבן אויסדרוק און קאָל, ווי ער וואָלט
עפעס ניט געקענט באַגרייפן... — נאָר אַט וואָס, שטיי, מיין קינד,
וואָרט צו אַביסל.

ער איז אַריין אין זיין שלאַפּצימער און אין אַ מינוט ארום
איז ער ארויס פונדאָרט און האָט מיר אַריינגעלייגט אין האַנט
אַריין עטלעכע פאַפּירלעך.

— גיב דאָס איבער... טיבורצין... זאָג, אַז איך בעט אים
אונטערטעניקסט, פאַרשטייסט? — אונטערטעניקסט בעט איך נעמען
די געלט... פון דיר... האָסט פאַרשטאַנען? נו, איצט גיי, מיין קינד,
גיי גיכער!

איך האָב דעריאָגט טיבורצין שוין אפן באַרג און פאַרסאָ-
פעט, פלאַנטענדיק, האָב איך אים איבערגעבן דעם טאַטנס שליכעס.
— אונטערטעניקסט... בעט... דער טאַטע...

און איך האָב אים אָנגעהויבן שטופן די געלט אין האַנט אַריין.
איך האָב אים אין פּאָנים ניט געקוקט. ער האָט די געלט-גענומען.
אין קעלער-הייל אין אַ פינצטערן ווינקל איז מאַרוסיע געלעגן
אַף אַ ביינקל. דאָס וואָרט „טויט“ האָט נאָך ניט די גאַנצע באַ-

התקנת המערכת תבוצע באמצעות פרוצדורה מיוחדת, אשר תוגדרת על ידי
המנהל הכללי של המשרד, תוך שיתוף פעולה מלא עם כלל הגורמים
המנוגעים.

התקנת המערכת תבוצע באמצעות פרוצדורה מיוחדת, אשר תוגדרת על ידי
המנהל הכללי של המשרד, תוך שיתוף פעולה מלא עם כלל הגורמים
המנוגעים. המערכת תהיה פתוחה לשימוש על ידי כלל הגורמים
המנוגעים, תוך שמירה על אבטחת המידע ופרטיותו. המערכת
תהיה פתוחה לשימוש על ידי כלל הגורמים המנוגעים, תוך שמירה
על אבטחת המידע ופרטיותו.

המערכת תהיה פתוחה לשימוש על ידי כלל הגורמים המנוגעים, תוך שמירה
על אבטחת המידע ופרטיותו. המערכת תהיה פתוחה לשימוש על ידי
כלל הגורמים המנוגעים, תוך שמירה על אבטחת המידע ופרטיותו.